

Msgr. ANTON OREHAR na slovesnosti svoje zlate maše (l. 1984) pozdravlja dr. Tineta Debeljaka. Foto: Marko Fink

duhovno

ZIVLJENJE

Geržinčičeva opereta „MIKLAVŽ PRIHAJA“ v režiji Frida Beznika in scenografiji Toneta Oblaka
v Našem domu San Justo 9. in 10. decembra 1995.

Foto: Marko Vombergar

Deset let HVALEŽNEGA SPOMINA

MARKO KREMŽAR

se tiste dni zavedali s tesnobo v srcu vsi Slovenci v Argentini. „Bili ste župnik naše begunske in zdomske župnije;“ „Bili ste nam zgled zvestobe;“ „Vaša posebna skrb je bila mladina,“ so besede, s katerimi so orisali lik pokojnika naslednji govorniki. Sledila je obljuba ob odprtem grobu: „Negovali bomo vero in slovenstvo“; izrečena je bila njemu, ki je bil v življenju, po besedah zadnjega od govornikov „velik duhovnik in velik Slovenec“.

To so bile poslovilne besede osirotele črede. A kristjani vemo, da smrt ni končno slovo in da se je pokojni gospod Orehar izčrpal v delu za zaupano mu skupnost, ker je služil Višjemu od sebe. Prav bi bilo, če bi slovenski katoličani v Argentini večkrat pomislili, da je z msgr. Oreharjem sicer odšel priljubljen in vesten pastir, a da nas ni pustil samih; da je odšel po plačilo mož, ki nam je jasno kazal potrebna izhodišča, a da je smer ostala; da je bil odpoklican učitelj, da pa so vrednote, h katerim nas je usmerjal, nespremenjene; da nas je zapustil glasnik, a da je

poslanstvo, za katero nas je osveščal, tako kot je bilo.

Vendar ali je mogoče ohraniti smer, poglobljati vrednote in vršiti poslanstvo tam, kjer ni spomina? Med nami res ni posebnih razlik in nasprotij, kar se tiče smeri, vrednot in poslanstva, vendar te lastnosti v naši skupnosti bledijo v istem razmerju kot slabí med nami — spomin. Molitev, naj nam dobri Bog „poživi spomin“, bi morala biti naša vsakdanja prošnja. Brez spomina ni prihodnosti. Spomin je izraz hvaležnosti, ki raste tam, kjer je doma ljubezen. Kjer pa ljubezen usahne, ni več življenja in zato tudi ne upanja na prihodnost.

Prav za področju hvaležnega spomina si imamo Slovenci v Argentini marsikaj očitati. Dolžni smo najprej zahvalo Bogu za dar življenja in preživetja, za ohranitev vere in narodnosti, za svoje družine, za streho in domove, predvsem pa za ljudi, kateri so dali vse, da bi mi laže ostajali zvesti. Bog je obudil v naši begunski družini požrtvovalne može in žene, ki so nam na različne načine in v različnih obdobjih skupnih preizkušenj pomagali z zgledom in z nasvetom izpolnjevati dolžnosti do Stvarnika, do naroda, do rajnih junakov, pa tudi do rojakov, ki so bili takrat za desetletja ukovani v verige komunizma.

Ne moremo imenovati vseh teh požrtvovalnih rojakov in čakati bomo morali na večnost, da bomo v celoti spoznali njihovo velikodušnost in večkrat skrito delo. Kljub temu pa bi se lahko pogosteje in globlje spominjali vsaj najvidnejših predstavnikov, ki so našo skupnost gradili in oblikovali. Naš dragi gospod Orehar je gotovo med prvimi, a tudi Miloš Stare, msgr. Janez Hladnik, dr. Tine Debeljak, prelat dr. Alojzij Starc in ob njih še marsikdo zasluži, da bi bil prisoten v našem osebem in skupnostnem spominu.

O njih in o drugih predstavnikih naše zdomske skupnosti pišejo zdaj v domovini razprave in dizertacije ljudje,

Marca meseca poteka deset let, odkar je odšel k Bogu po plačilo naš dolgoletni dušni pastir msgr. Anton Orehar. Umrli je med rojaki v Mendozi in prvi poslovilni govor med mašo zadušnico mu je spregovoril tamkajšnji pomožni škof Rafael Rey.

Argentinski škof nas je tolažil in spominjal, da je slovo od direktorja naših dušnih pastirjev dan žalosti, pa tudi dan upanja, saj je nebeški Oče izbral pokojnega za uresničevanje svojih načrtov. „Bog je slišal klic svojega ljudstva in stiske vas Slovencev, ki ste šli v izgnanstvo. Postavil vam je na čelo svojega služabnika msgr. Oreharja, da vas je krepil v veri in v upanju...“

Ko se je poslavljaj od njega v imenu mendoških Slovencev Stane Grebenc, je povedal misel, ki dobro povzema eno od najbolj izrazitih značilnosti pokojnega: „Po zgledu svojega škofa Gregorija Rožmana ste vdano sprejeli nase vse križe življenja in jih vdano nosili.“ V svoji zaupni predanosti Bogu in zavzetosti za duhovni blagor vernikov je bil škof Rožman našemu gospodu Oreharju neizčrpen vzor. Posebno ob raznih slovesnostih je rad črpal iz misli vélikega škofa ter ga s spoštovanjem in sinovsko vdanostjo redno omenjal.

Potem je v Buenos Airesu v cerkvi Marije Pomagaj spregovorilo po slovesni pogrební maši za dolgoletnega pastirja sedem njegovih vernikov in javnih delavcev. Vsak je razvil poslovilno misel okrog ene od monsinjorjevih dejavnosti. Če jih strnemo, dobimo podobo enega najpožrtvovalnejših sinov slovenskga naroda v zdomstvu. „Bil je usmerjevalec slovenskega organiziranega življenja,“ je poudaril predsednik Slovenskega narodnega odbora Rudolf Smersu; tedanji predsednik društva Zedinjena Slovenija Lojze Rezelj pa je potrdil: „Skupaj je držal našo skupnost.“ V teh petih besedah je strnil govornik to, česar smo

Slovenija v prehodnem obdobju

Če rečemo, da je Slovenija v prehodnem obdobju, to pomeni, da prehod iz socialistične in komunistične bolj ali manj totalitarne družbene in politične ureditve še ni končan. Slovenija še ni postala demokratična država po zgledu zahodnoevropske demokracije, ki velja za zgled demokracije. S svobodnimi volitvami in sprejetjem sedanje ustave, ki je v marsikaterem členu sporna ali vsaj nezadostna, so bili samo ustvarjeni pogoji za demokratizacijo, ne pa že demokracija v celoti. Sicer pa je pojem demokracije dinamičen pojem, vsaka država se demokraciji bolj ali manj približuje. Tudi dejstvo, da Evropa ocenjuje, da slovenska zakonodaja še ni povsem usklajena z zakonodajami drugih zahodnoevropskih držav, potrjuje, da smo še v prehodnem obdobju.

V času komunizma smo mnogi v Sloveniji in izven nje mislili, da je komunistična in socialistična ureditev samo tanka zunanja lupina, v kateri pa je zdravo in demokratično moralno narodovo jedro. Takratni režim smo si predstavljali kot okov, spono ali mavec, ki ga je dovolj razbiti, da bo uklenjeni narod naenkrat začel dihati in se vesti kakor vsak drug narod s stoletno demokratično tradicijo. To pa je bila velika zmotna. Vsi vemo, da dolgo vklenjeni človek potrebuje nekaj časa, da se navadi na svobodno gibanje in

ki jih niso poznali in nas ne poznajo. Pri vsej dobri volji, posebno pa še kadar je ta povsem odsotna, je verjetno, da bodo taki osebni in skupnostni portreti sicer polni točnih statističnih podatkov, a da ne bodo izražali duha, iz katerega živimo. Ohraniti zanamcem to neotipljivo, a najbolj življenjsko dejstvo je naša še neizpolnjena naloga.

Ne čakajmo novih obletnic! Življenje, ki se ob spominu krepi, potrebuje nagibov in novih zagonov vsak dan. Kakor se je pokojni msgr. Anton Orehar krepčal dan za dnem tudi iz spomina na škofa Rožmana, naj bi naše verske, kulturne in politične ustanove iskale novih sil iz zgledov osebnosti, ki so jih dolga leta pravilno usmerjale. Veliko so nam zapustili zapisanega, treba je le, da sežemo po njihovih

ANTON STRES

se otrese gibov, ki si jih je prisvojil v okovih. Človek, ki je bil dolge mesece v mavcu, mora iti na rehabilitacijo in na razgibanje, da se mu mišice ponovno okrepijo. Podobno je s slovenskim narodom. Režim, ki smo ga prenašali skoraj pol stoletja, na koncu ni bil več samo tanka površina, pod katero bi potekalo normalno življenje, ampak je pognal globoke korenine v to jedro samo.

V Sloveniji so od demokratičnih voli-

mislih in besedah pa da pri tem ne spregledamo in ne preslišimo njih, ki nam posvečajo svoje življenje danes. To ne pomeni biti slep za človeške slabosti, brez katerih ni noben Adamov potomec. Razlogi za hvaležnost so toliko večji, kolikor bolj se mora kdo truditi za svojo krepost in za širjenje vrednot med rojaki.

Pokojni msgr. Anton Orehar je s svojim vztrajnim delom, s smislom za organizacijo in z očetovsko skrbjo za vsakega Slovenca v Argentini postal eden najvidnejših oblikovalcev naše zdomske skupnosti. Kot malokdo je znal prav on, s svojega visokega dušnopastirskega mesta, buditi med rojaki čut za medsebojno vzajemnost in trdno povezanost, za zvestobo narodu in za ljubezen do Boga. Ime

te v aprila 1990 potekali trije odločilni procesi: osamosvajanje, denacionalizacija in privatizacija. Rečemo lahko, da je osamosvajanje končano. Malokdo še v Sloveniji ali zunaj nje v Evropi sanja o obnovitvi nekdanje Jugoslavije, vsaj take Jugoslavije ne več, ki bi obsegala tudi Slovenijo. Drugače je z drugima dvema procesoma. Privatizacija in denacionalizacija še nista končani. Pa ne samo, da nista končani, ampak sta — predvsem denacionalizacija — ves čas pod hudim pritiskom starih političnih sil. Tako se je v zadnjem času spet obnovil pritisk, da imetja ne bi vrnilo Cerкви.

Precej velik razlog za to, da prva demokratična, Demosova vlada ni mogla korenito spremeniti starega stanja, je v tem, da je v tistem času bila v ospredju osamosvojitve. Tej je bila posvečena vsa pozornost, kar je tudi razumljivo. To je bila edinstvena priložnost, ki se ne bo več ponovila. Zato te priložnosti Slovenija ni smela zamuditi, pa tudi prehudih notranjih sovražnikov si ni smela nakopati, ki bi ob napadu jugoslovanske vojske potegnili z njo in preprečili osamosvojitve. Drugi razlog pa je v takratnem tridomnem parlamentu, kjer je en dom parlamenta — tako imenovani zbor združenega dela — imel komunistično večino in je mogel blokirati nekatere zakone, ki sta jih sprejela ostala dva doma, kjer je imel Demos večino. Stara

spoštovanega in dragega pokojnika je neločljivo povezano z delovanjem slovenske emigracije v Argentini in po njej tudi že z zgodovino našega naroda.

Za mlajše med nami postaja rajni monsinjor Orehar že oddaljen simbol, upodobljen v bronu pred cerkvijo Marije Pomagaj, katero je zgradil s svojo vztrajnostjo ob pomoči nešteti rojakov. Tistipa, ki smo ga poznali, čutimo ob spominu nanj globoko hvaležnost. Vemo, da mu ne bomo mogli nikdar povrniti vseh dobrot in milosti, ki smo jih po njegovem duhovniškem postrovanju prejeli kot udje katoliške Cerkve. Ostajamo mu dolžniki za vso plemenito in nesebično požrtvovalnost, katero je črpal, podobno kot so to delali vsak na svoj način vsi naši veliki možje — iz hoje za Kristusom.

skupščina je bila lahko odpravljena šele z novo ustavo.

Demosova vlada je hotela ravnati vseskozi zakonito in po demokratičnih navadah. Danes ji to nekateri očitajo. Očitajo ji, da ni uporabila bolj „revolucionarnih“ sredstev. Mogoče je celo res, da je to bila napaka. Toda demokracije ni mogoče graditi z nedemokratičnimi sredstvi in pa — kar je še pomembnejše — prva naloga je bila osamosvojitve.

Stara oblastna skupina je ta čas, ko je Demosova vlada pripravljala osamosvojitve, porabila, da je znova začela utrjevati svojo oblast. Ni je mogla utrjevati politično, utrjevala jo je na drugih, nič manj odločilnih področjih. To so gospodarstvo, finance in javna glasila. In kdor ima v rokah gospodarstvo, denar in glasila, bo prej ali slej dobil tudi politično oblast. Dejstvo je, da stari monopoli na teh področjih obstajajo še naprej. Vprašanje pa je, zakaj ljudstvo, ki je poklicano na volitve vsaka štiri leta, to prenaša in temu v veliki meri še vedno potrjuje.

V vzhodnoevropskih pokomunističnih državah se pogosto spomnijo misli madžarskega sociologa M. Tomka, ki je rekel: „Politični režim je mogoče spremeniti v nekaj mesecih, gospodarski stroj v nekaj letih, kdaj pa je mogoče spremeniti mišljenje ljudi?“ To je vprašanje tudi v Sloveniji. Večina ljudi se ne zaveda, da tisto, kar so poznali pod komunizmom, ni bilo moralno sprejemljivo. Komunizem so kritizirali bolj zaradi tega, ker jim ni mogel zagotoviti takega blagostanja, kakor so ga videli v kapita-

lističnih deželah. Moralna nesprejemljivost komunizma, se pravi dejstva, da je teptal človekovo svobodo in človekove pravice, pa niso več opazili. Zrasli so v socialističnem okolju in se nanj navadili. Mišljenje, mentaliteto ljudi je treba spremeniti. Toda tega ni mogoče čez noč, tudi v nekaj letih ne. Za to bo verjetno potrebna menjava generacij.

Kako je stara miselnost trdoživa in kako uporne so stare navade, se lepo vidi na nekaterih določenih področjih.

Najbolj je to vidno, ko gre za vprašanje Cerkve. Večina ljudi ne razume, zakaj se Cerkev bojuje za popravo krivic in vrnitev po vojni zaseženega imetja. V javnih glasilih jo vseprek obtožujejo, da hoče oblast, da „Cerkev spet dviga glavo“. Toda Cerkev zahteva samo svoje pravice in jih tudi mora zahtevati. Kot je zapisal moderni duhovni pisatelj Th. Merton: „Braniti moramo svoje resnične pravice, kajti če ne spoštujemo svojih pravic, zagotovo tudi pravic drugih ne bomo spoštovali.“ Komunistični režim je Cerkev obubožal tudi zato, da bi ne mogla izvrševati svojih dejavnosti. Po novi slovenski ustavi je delovanje Cerkve svobodno. Toda hinavščina je, če razglasimo svobodo Cerkve, ne damo ji pa nazaj njenih sredstev, da bi lahko svobodno delovala.

Druga posledica komunističnega režima, ki se kaže v mentaliteti ljudi, je velika pasivnost in celo nezanimanje za politična vprašanja. Ljudje so bili navajeni, da je partijska država dala vse in jamčila socialno varnost državljanov, za vračilo pa je od njih zahtevala poslušnost

in pokorščino. V takem ozračju vzgojeni ljudje tudi sedaj pričakujejo vse od države in nekritično sprejemajo, kar jim dovedejo sedanja vlada, ki ima povrh še v rokah vsa najvplivnejša glasila. Vlada veliko pomanjkanje politične kulture. Ljudem manjka političnih izkušenj. Prav tako ni prave pravne zavesti. Ljudje še vedno molče sprejemajo nekatere ukrepe, ki so v očitnem nasprotju z ustavo in vsakršnim resničnim pravnim redom. Drugače ne bi tako ravnodušno ali mogoče celo z odobravanjem gledali, kako se eni trudijo, da bi podkopali edini resnično demokratični zakon, ki ga je sprejel še Demosov parlament, namreč zakon o denacionalizaciji, ki hoče na področju lastnine popraviti krivice in zopet vzpostaviti načelo pravice do lastnine in njeno nedotakljivost.

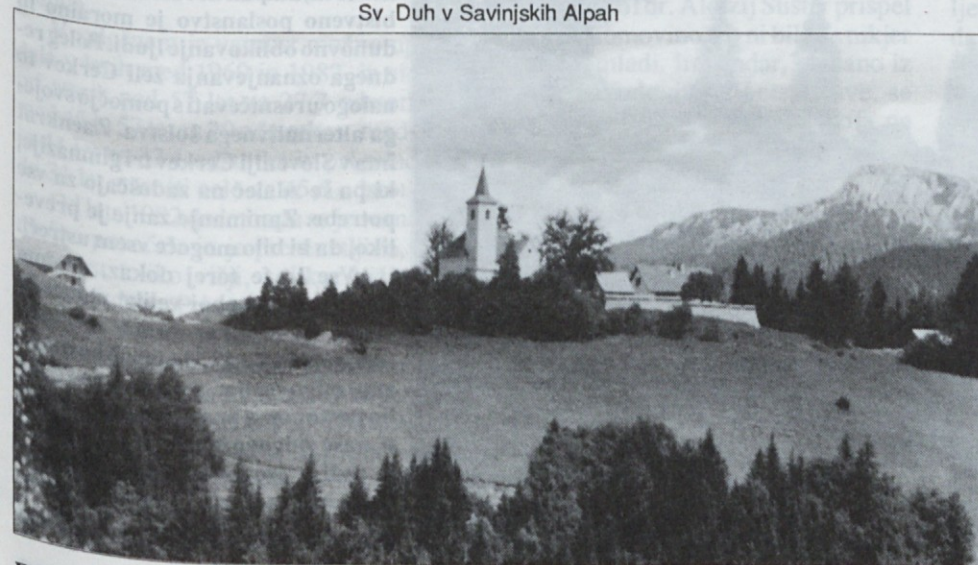
Tretja posledica minulega režima pa je splošna moralna dezorientacija in moralna otopelost ljudi. To se, na primer, vidi že po tem, kako neopravičljivo popustljivi in strpni so naši ljudje, ko gre za pojave nepoštenja, korupcije in neprimernega vršenja funkcij na najvišjih, ministrskih mestih. V zahodnih evropskih demokratičnih državah je že sum korupcije razlog, da funkcionar odstopi. Pri nas pa s težavo parlament spravi koga s položaja, na katerega ne sodi.

Vsak totalitarni in diktatorski režim je nemoralen in povzroča moralno otopelost ljudi. Komunizem pa je že tako sam po sebi tudi načelno podcenjeval moralno in jo imel za ideologijo, ki je ni treba upoštevati pri vodenju države. Revolucija je zaradi nasilja, ga izvaja, tudi že

sama po sebi nemoralna. Edino vodilo ravnanja je bil v komunizmu državni zakon, ne pa moralna pravila. Zato se je počasi uveljavilo stališče, da je tudi moralno dovoljeno, kar zakonsko ni kaznivo, npr. splav. Tudi spoštovanje tuje lastnine je postalo v komunizmu, kjer je bilo vse „naše“, zelo ohlapno.

Za skoraj vse pokomunistične države je med drugim značilno, da nekdanji marksisti postanejo zelo hitro liberalci. Tega ne bi bilo pričakovati, saj je med marksizmom in liberalizmom veljalo najhujše nasprotje. Navadno smo si predstavljali oba nazora kot najhujša nasprotnika. Prej bi pričakovali, da se bodo nekdanji marksisti, potem ko bodo videli, da je marksizem propa-

Sv. Duh v Savinjskih Alpah

del, pridružili kakemu bolj solidarističnemu nazoru, kakor je socialna demokracija ali celo personalizem. Toda globlji premislek nam pokaže, da prehod od marksizma k liberalizmu ni tako nemogoč. Oba nazora imata namreč pomembno skupno točko, ta pa je izrazito odklonilno stališče do morale. Liberalizem zaupa tržnim zakonitostim, marksizem pa zakonitostim zgodovinskega razvoja. Za oba velja, da se politično odločanje ne sme opirati na moralne vrednote, ampak na tako imenovane objektivne zakone bodisi trga bodisi zgodovinskega razvoja. Za oba je delitev na objektivna dejstva in subjektivne vrednote nepremostljiva in dokončna. Liberalizem stavi vse na domnevne objektivne zakone ekonomije, marksistični komunizem pa na nujnost zgodovinskega razvoja vsmeri komunistično zamisljene brezrazredne družbe.

Liberalizem sprejema kot dokončno dejstvo nazorskega pluralizma, vendar tako, da je po njegovem vprašanje zadnjega smisla človekovega družbenega in političnega ravnanja, njegovih vrednot in ciljev treba enostavno prepustiti čisto subjektivni izbiri posameznikov in njihovem okusu, kajti občevaljavnih vrednot po njegovem sploh ni. Zato je glavno načelo čim več svobode. Kaj posamezniki s to svobodo počnejo, pa je povsem prepuščeno njihovi izbiri.

Marksistični komunizem pa gleda na

moralo samo kot na posledico določenih ekonomskih odnosov. Morala je samo odsev določenega družbenega stanja, tako da se s spremembami tega stanja spreminja tudi morala. Po njegovem morala ni občevaljavna in samostojna, izvirna in neodvisna panoga človekovega razmišljanja o samem sebi, temveč je odvisna od vsakokratnega gospodarskega in razrednega stanja v kaki družbi.

Oba nazora sta torej izrazito moralno skeptična, relativistična in celo nihilistična. Zato je razumljivo, da oba podcenjujeta moralne zapovedi in načela in se ravnata po načelu učinkovitosti in pragmatičnosti. Pomembno je le, da človek uspe, ne pa kaka sredstva uporablja. V bistvu je vse dovoljeno, če le služi svojemu cilju. V primeru liberalizma je ta cilj ekonomska učinkovitost, ko pa gre za marksizem, je ta cilj vzpostavitev komunistično zamišljene brezrazredne družbe. V obeh primerih cilj posvečuje sredstvo.

V tem moralnem skepticizmu in nihilizmu je torej skupna točka liberalizma in marksizma. Zato je razumljivo, da sta si kljub vsem razlikam globoko sorodna, in da se tisti, ki so bili najprej brezobzirni uresničevalci ideje komunizma, postanejo čez noč brezobzirni uresničevalci ideje ekonomsko uspešne države, kjer postane ta ekonomska uspešnost sama sebi namen. V obeh primerih ni treba

spoštovati moralnih načel ljubezni do bližnjega, solidarnosti in pravičnosti, temveč samo načela uspešnosti.

V tej zvezi je treba pripomniti, da je danes ves zahodni svet v moralni krizi, in ne samo pokomunistični. Razlika med zahodnimi razvitimi demokratičnimi državami in pokomunističnimi je predvsem v tem, da države z razvito demokracijo že imajo demokratične institucije in zakonodajo, ki ustreza zahtevam pravne države in ki vsebuje veliko moralnih prvin. Pokomunistične države pa v prehodnem obdobju te institucije še ne ustvarjajo, zato je pomanjkanje jasnih moralnih načel in načel pravne države v javnem mnenju in pri tistih, ki odločajo, toliko bolj usodno.

Danes nam je torej jasno, da demokracije ureditve ni mogoče vzpostaviti čez noč. Sicer so pa tudi zahodne demokratične države potrebovale več kakor eno stoletje, da so dosegle stopnjo razvoja, ki jo poznajo danes. V političnem, družbenem in gospodarskem razvoju so večkrat naredile dva koraka naprej in nato korak nazaj. Na tem področju ni nič avtomatičnega, ampak je vse odvisno od stopnje zrelosti in modrosti, pa tudi politične večine in spretnosti odgovornih ljudi. Ravno v pomanjkanju ljudi z državniško modrostjo je verjetno najhujša težava sedanje Slovenije.

Katoliška Cerkev z živim zanimanjem spremlja dogajanje okoli sebe. Čuti se poklicano, da s svoje strani prispeva k temu, da bi razvoj šel v pravo smer. K temu seveda ne more prispevati kot kakšna politična sila, ker to ni, ampak kot ustanova, katere bistveno poslanstvo je moralno in duhovno oblikovanje ljudi. Poleg rednega oznanjevanja želi Cerkev to nalogo uresničevati s pomočjo svojega alternativnega šolstva. Zaenkrat ima v Sloveniji Cerkev tri gimnazije, ki pa še zdaleč na zadoščajo za vse potrebe. Zanimanje zanje je preveliko, da bi bilo mogoče vsem ustrediti.

Vse to je torej dokaz, da ima Cerkev pred seboj velike naloge in čeprav zaenkrat nima sredstev (denarja in ljudi), da bi lahko ustrezno odgovorila, smemo upati, da bo postopoma postala sposobna vzeti nase odgovornosti, ki jih ima in je tudi v zgodovini vedno imela za blagor in razcvet slovenskega naroda.

Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru

VERNOST na Slovenskem

BOŽIDAR FINK

Center za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede je objavil podatke iz ankete Slovensko javno mnenje 1995/1. Podatke povzemamo po časopisnih poročilih.

Eno od vprašanj za 1.050 anketirancev je bilo tudi o vernosti in obiskovanju verskih obredov. Da so nedvomno verni, je odgovorilo 63,8 odstotka vprašanih. Med temi je 14,5 odstotka takih, ki obiskujejo verske obrede vsako nedeljo, 11,4 odstotka jih obiskuje pogosto, vsaj enkrat mesečno, 30,2 odstotka pa le včasih. Ne udeležuje se pa verskih obredov 7,7 odstotka vprašanih, čeprav pravijo, da so verni. Poleg teh je 7,1 odstotka takih, ki ne obiskujejo obredov, a ne morejo reči, ali so verni ali ne, 3,9 odstotka versko negotovih pa obrede obiskuje. Takih, ki so se izrekli za neverne in tudi ne obiskujejo obredov, je približno ena petina.

Zanimiv je prikaz vernosti po starostih in obdobjih. Iz objavljenih podatkov o številu nevernih na enega vernega v štirih starostnih dobah in po primerjavi z dvema prejšnjima anketama je mogoče preračunati, v kakšnem sorazmerju je vernost na Slovenskem slabela in se krepila.

V splošnem je vernost močno upadala v letih med 1969 in 1982, in sicer pri starih nad 57 let za 27,7 odstotka, med 45 in 57 let za 20 odstotkov, med 32 in 44 let za 32,1 odstotka in pri mladih do 31 let starosti celo za 45,6 odstotka.

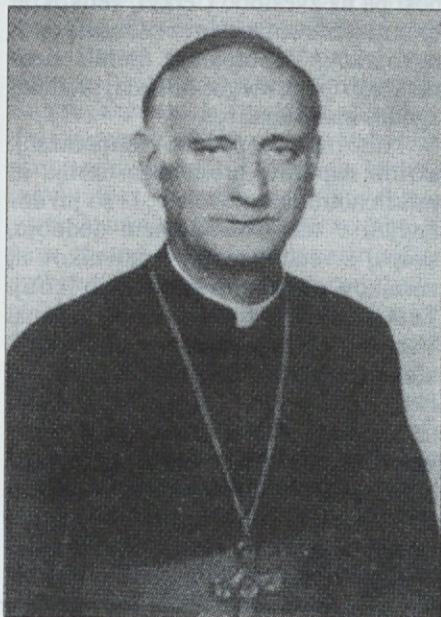
Od leta 1982 do letos pa se je vernost močno povečala in je presenetljivo, da je porast toliko višji, kolikor nižja je starostna doba. Pri starih nad 57 let se je razmerje vernih zvečalo za 30 odstotkov, med 45 in 57 let za 31,5 odstotka, med 32 in 44 let za 62,8 odstotka in pri mlajših od 32 let celo za 100,4 odstotka.

Kot je torej vernost v prejšnjih letih najbolj upadala pri mladih, je pa v zadnjih letih pri njih najbolj zrasla. Za starostno dobo do 31 let je ugotovljeno, da

Lastovka, ki je priletela v zimo

OB 75-LETNICI LJUBLJANSKEGA NADŠKOFA IN
METROPOLITA DR. ALOJZIJA ŠUŠTARJA

MARKO KREMŽAR

Pregovor pravi, da ena lastovka še ne naredi pomladi. Drži pa tudi, da vedno ena lastovka prva prileti domov, čeprav je morda še mrz. Tako je tudi nadškof dr. Alojzij Šuštar prispel iz tujine v domovino, ko ni bilo še nikjer sledu o pomladi. In vendar, gledano iz že skoraj zgodovinske perspektive, se zdi, da je bil prihod novega škofa na sedež ljubljanske škofije, z visokega mesta, ki ga je opravljal v zahodnoevropskem katoliškem občestvu, komaj opazen znak, da teče čas tudi v kulturno in politično zamrznjenem slovenskem okolju.

je bilo leta 1982 na 100 nevernih le 30 vernih, letos, pa je na 100 nevernih že 80 vernih, vsaj kot to sporoča univerzitetni center za ugotavljanje javnega mnenja. Razmerje je sicer pod slovenskim povprečjem, vzpodbudna pa je stopnja rastočja vernosti pri mladih rodovih.

Ena prvih zaslug sedanjega slovenskega metropolita je brez dvoma ta, da je iz zavzetosti za usodo katoliške Cerkve v Sloveniji zapustil svoje ugledno mesto v svobodni Evropi in pričel z apostolskim delom v domovini, kjer so do tedaj ljubljanske škofo obsojali, zažigali in preganjali.

Slovenska Cerkve je bila od nekdanj zvesta naslednikom sv. Petra. Ne vojna, ne okupacija, pa tudi ne nasilje komunističnega totalitarizma tega niso mogli spreminiti. Katoliške korenine segajo prav do slovenskega srca in jih zato ni lahko izrupati. Imenovanje novega ljubljanskega škofa, ki je bil že deležen spoštovanja v najvišjih krogih katoliške Cerkve v Evropi, pa je bilo dokaz, da ta zvestoba ni bila enostranska. Naslednik sv. Petra je pokazal, da razume težavni položaj vernikov v naši deželi.

Kaj je mogoče napisati iz zemljepisne daljave o možu, ki vodi s sedeža ljubljanskega škofa neposredno velik del slovenskega katoliškega občestva, posredno pa je eden od naravnih voditeljev našega naroda? Vsiljena nam razdalja, nevidni politični zid, ki je desetletja zapiral Slovenijo pred svobodnim svetom, pa volja komunističnih oblastnikov, da bi onemogočili vsak stik med politično emigracijo in rojaki doma, so poglaviti razlogi, da ob pisanju tehle vrstic ne morem črpati iz osebnih spominov. Tudi zaskrbljenost slovenske Cerkve za reševanje vprašanj v mejah domačih škofij, ki ji je odsvetovala stike z rojaki, kateri so zaradi revolucije neprostoovoljno zapustili domovino, je povzročila, da je teklo versko življenje Slovencev desetletja po dveh vzporednih, a vendarle različnih tirih. Šele pastoralni obiski nadškofa dr. Šuštarja med rojaki v zdomstvu, pred dobtimi deseti mi leti, so pričeli tkati na tem področju

nove vezi. Kasneje pa je postajala na njegovo pobudo in ob zavzetem sodelovanju škofov Leniča in Piriha povezava med vodstvom slovenske Cerkve in njenimi razseljenimi udi spet rednejša in urejena.

Slovensko dušno pastirstvo v zdomstvu je bilo ves ta čas, tudi po smrti škofa dr. Gregorija Rožmana, zaupano požrtvovalnim, pokončnim in Cerkvi vdanim duhovnikom, ki so ostali med nami iz podobnega čuta zvestobe, kot je nagibal dr. Alojzija Šuštarja, da je kljub vabljujejšim perspektivam drugje sprejel odgovorno dušnopastirsko službo na Slovenskem. Skupna vera in ljubezen do Slovenije sta bili nevidni vezi, ki sta nas družili, tako rojake po svetu med seboj kakor zdomsko skupnost s slovensko glavnino. Vendar je vernik v emigraciji lahko spremljal dogajanja v domovini le s skrbjo, z upanjem, z razumevanjem in z molitvijo. Zato je to pisanje lahko le impresija, razmišljanje o dobi in o človeku, ne pa analiza posameznih dogodkov niti različnih odločitev, ki so jih včasih narekovala razmere v domovini.

Če predstavlja obdobje škofov Jakoba Missie in Bonaventura Jegliča za slovensko Cerkev, ob prvem rast v globino, ob drugem pa v ljudsko širino, je po smrti slednjega prišel nad njo čas preizkušanj, krvavega mučeništva in tihega trpljenja, ki je trajal pol stoletja. V

teh letih so nosili težo križa in odgovornosti za vero v osrednji slovenski škofoji štirje škofje, katerih imena bodo kljub osebni različnosti ostala med seboj povezana. To so Gregorij Rožman, Anton Vovk, Jože Pogačnik in Alojzij Šuštar. Če sta srednja dva morala za svojo vero in poslanstvo pretrpeti fizično preganjanje, pa sta prvi in zadnji med njimi trpela predvsem duhovno. V težkih in nenavadnih razmerah sta vzdržala, navezana le na svojo vero v božjo Previdnost pa na zvestobo Cerkvi, velikokrat brez razumevanja in brez zadostne opore rojakov. Vzporednost njunih, sicer različnih usod, utegne biti kdaj predmet zgodovinske analize.

Nihče ne more poznati vseh ponižanj, skritih naporov, prestopa nasilja in težkih notranjih odločitev, ki so jih doživljali v tem polstoletnem obdobju, skupaj z večino svojih duhovnikov in vernikov, nadpastirji slovenskih škofij. Tudi dr. Šuštar pri tem ni bil izjema. Verjetno je bila ena njegovih prvih skrbi, ohraniti enotnost v katoliškem občestvu, hkrati pa doseči od totalitarne in veri nasprotnega režima za katoliško Cerkev vsaj nekaj svobode in življenjskega prostora. S potrpljenjem in z vztrajnostjo je korak za korakom pridobival oboje. A tudi to je imelo svojo ceno. Komunistična oblast je dolga leta vsiljevala Cerkvi defenzivno držo, kar skušajo nadaljevati njeni nasledniki vse do da-

nes, celo v okviru drugačnega političnega sistema.

Podobno kot ostali slovenski škofje od pričetka druge svetovne vojne dalje je bil tudi sedanjí metropolit v neprestanem, včasih bolj, včasih manj vidnem konfliktu z nosilci totalitarnih oblasti. A kot vsak idejno-politični spopad je zahteval tudi ta stike z nasprotnikom. Kakor njegovim predhodnikom tudi temu nadpastirju ljubljanske škofije ni moglo biti lahko iskati sožitja z ljudmi, ki so skrivali svojo pravo, veri sovražno in do drugih vernikov še vedno nasilno naravo, večkrat za uglajenim videzom. Kot škofje pred njim, je tudi sedanjí ljubljanski nadškof vršil zaupano poslanstvo, zvest svoji Cerkvi in svojemu narodu, kakor mu je v danih razmerah narekovala vest.

S podobno zaslepljenostjo kot prej fašisti in nacisti so tudi komunisti verjeli v tisočletnost, če ne celo v dokončnost svojega vladanja. Po Stalinovem zgledu so njegovi jugoslovanski in slovenski posnemovalci v odnosu do vere in Cerkve včasih popustili, da so kasneje pričeli ofenzivo proti svojemu idejnemu nasprotniku na drugačen, bolj prefinjen način. Tej taktiki je dr. Šuštar skušal prilagoditi svojo. V tem je bilo njegovo delo podobno nehvaležnim, a potrebnim nalogam škofa Rožmana v času okupacije, z razliko, da je bila tedaj večina Slovencev prepričana o kratkotrajnosti nacističnega režima in o nemškem porazu. Nihče ni dvomil, da so nacisti in fašisti idejni nasprotniki Cerkve in naravni sovražniki našega naroda in da bi bila njihova zmaga za Slovence usodna. Zato je bilo med okupacijo predvsem varovati vsako slovensko življenje pa ovirati in zavlačevati vsaj najsurovejše okupatorjeve načrte. Kakor kasneje desetletja pod komunisti se je morala katoliška Cerkev tudi v letih nacistične okupacije truditi za svoje in narodovo preživetje. Ena od razlik med obema omenjenima obdobjima je, da je bila v prvem nevarnost za preživetje intenzivnejša, a hvala Bogu, kratkotrajna, medtem ko je bila v drugem zasnovana temeljiteje, čeprav včasih postopoma, ker so nosilci komunističnega režima računali, da imajo za ra-

Tipična stara vas na Gorenjskem

zkrstjanjenje in razslovenjenje naše dežele dovolj časa.

Slovenski metropolit je moral, pod silo razmer, dolga leta opravljati poleg svojih naravnih apostolskih dolžnosti tudi diplomatsko vlogo, kar bi bilo v normalnih časih naloga nuncija in vatikanskih uradov. Za tak položaj je bil nadškof sicer izredno usposobljen, a dvojna, ne vedno skladna učeniška in diplomatska vloga je morala pomeniti v skrajno težkih okoliščinah za njegovo osebo še posebno obremenitev. Omejevanje notranjih in zunanjih komunikacij slovenskega katoliškega občestva s strani oblasti je postavljalo v teh časih dušne pastirje pred vedno nove izzive. Lahko bi rekli, da se v tem pogledu na Slovenskem položaj Katoliške cerkve od leta 1941 pa do pričetka tega desetletja ni bistveno spremenil. Vseh petdeset let je preživela Cerkev v državnih okvirih, ki so bili sovražni tako njej kakor slovenskemu narodu. Njeni škofje so bili ves ta čas odgovorni za zbežgano in tako ali drugače preganjano božje ljudstvo.

Pred dobrimi sto leti so predhodniki dr. Alojzija Šuštarja načrtovali v slovenskem narodu katoliški prerod iz idejne megle, ki jo je takrat širila liberalna družba, in iz ostankov notranje obremenitve dolgotrajnega janzenističnega vpliva. Pričeli so z delom za potrebno jasnost v mišljenju, nadaljevali na področju moralnih vrednot in z usmerjanjem k dejavnosti, ki naj bi delovala kot evangeljski kvas in privedla do sprememb v družbenem življenju, na gospodarskem in na političnem področju.

Omenjeni načrt za katoliško versko obnovo na Slovenskem in njegova izvedba sta bila sad vizije in trdega dela razmeroma majhne skupine vernikov pod vodstvom dveh mož, ki sta si sledila na sedežu ljubljanske škofije. Idejna zmeda devetnajstega stoletja, ki je zahtevala od katoličanov novih opredelitev, pa je imela v primeri s sedanjo miselno zameglelostjo vendarle neko prednost. Kljub napadom trdega liberalizma in nemške kulturne ofenzive je bila tedaj slovenska Cerkev dovolj prosta in samozavestna, da je mogla zamisliti, organizirati in izpeljati skoraj

na vseh področjih verskega, kulturnega, gospodarskega in političnega življenja potrebni prerod. Ta je imel vidne sadove in je prinesel razgibano življenje ne le v verskem, marveč tudi v narodnem pogledu.

Po aprilu leta 1941 pa je bilo slovenske verske in kulturno-politične svobode za pol stoletja konec. Pokončana je bila v veliki meri tudi generacija katoličanov, ki bi mogli predati pretekle izkušnje novemu rodu. Lahko bi rekli, da se je morala od prvega dneva sovražne okupacije naša Cerkev večkrat omejiti na „bistveno“ ter opustiti marsikaj „potrebnega“ in da je bila neredko prisiljena, vsaj začasno, kaj „važnega“ podrediti „nujnemu“. Taka presoja pa bi bila pristranska, če ne bi upoštevala še drugega vidika. V dobah, ko je človekova svoboda nasilno in sistematično omejevana, nastopita v občestvenem in tudi v osebem življenju novi kategoriji „mogočih“ in „nemogočih“ dejanj. Vendar drži ta vidik le za sredstva in ne za to, kar je bistveno v našem duhovnem življenju. Pri bistvenih vrednotah „nemogoče“ ne obstaja, le cena, na katero mora biti človek pripravljen, ko se odloči, da jim ostane zvest, postane lahko zelo visoka in celo najvišja. A to je del krščanske poklicanosti.

Zunanjim sredstvom, kot so na pri-

mer šola, politika, tisk, organizacije in javna vzgoja, so se včasih kristjani pod nasiljem, vsaj za nekaj časa, morali odpovedati. To je bilo morda potrebno za preživetje, a je vedno povzročilo ne le v verskem občestvu, temveč v vsej družbi objektivno škodo. Kot krhka, družbena in tudi materialna bitja potrebujemo ljudje poleg duhovnih tudi zunanjih vidnih sredstev, s katerimi naj bi lajšali, neredko pa tudi omogočali drug drugemu uresničevanje življenjskega smisla. Zato tudi sredstva te vrste ne smejo ostajati predolgo na področju nemogočega; pride trenutek, ko postanejo bistvenega pomena za doseganje človekovega poslanstva na svetu. Na ta način se znajde kristjan slej ko prej pred odločitvijo, da se preda ali pa da odločno in javno zavesla proti toku, čeprav za ceno mučeništva.

Sodobniku prideta ob besedi „mučeništvo“ navadno na misel dve predstavi: prva je krvava krivičnost kakega „fanatika“ s položaja oblasti, druga pa nesmiselna „fanatičnost“ trpečega podložnika, ki bi bil prej vreden pomilovanja kot občudovanja. Na ta način relativizirajo tako krivdo kakor žrtev. Kot večkrat pri poenostavljanju, ki se ga današnji človek tako rad poslužuje, je tudi v tem primeru vrsta zgrešenih podmen. Tako, na primer, ni

Cerkniško jezero na Notranjskem

SPOMINSKE PLOŠČE

V spomin 50-letnice konca druge svetovne vojne, poboja domobrancev in vseh drugih žrtev komunistične revolucije, našega begunstva in vseh umrlih v begunstvu in izseljenstvu smo 1. novembra in naslednje dni po vseh slovenskih domovih vzdali spominsko ploščo v spomin in opomin našim potomcem, da so slovenske domove zgradili slovenski begunci, rešenci iz od komunizma zasužnjene domovine in potomci pobitih domobrancev in drugih protikomunistov v času revolucije v Sloveniji in po njej, ki se jih ob tej obletnici še vedno spominjajo in zvesti Bogu in narodu molijo zanje.

1945-1995

Ob 50-letnici našega begunstva, ko je ob koncu II. svetovne vojne Slovenija padla pod komunistično tiranijo, se demokratični Slovenci s spoštovanjem in ponosom spominjamo:

- žrtev okupatorjevega nasilja v letih 1941-1945, prisilnih mobilizirancev, rojakov, ki so bili pobiti med revolucijo in po njej, ker so se uprli naklepom komunističnih teroristov;
 - v boju padlih in po vojni izdanih ter pobitih slovenskih domobrancev in drugih borcev proti komunizmu;
 - bratov in sestra, ki so v svobodnem svetu zvesti slovenstvu in krščanstvu vdano prenašali bolečino begunstva ter legali v grob daleč od rodne domovine.
- Zvesti Bogu in narodu ohranjajmo spomin nanje!

NAMEN APOSTOLSTVA MOLITVE

ZA FEBRUAR:

Splošni: Da bi znanost na področju zdravstva ostala vedno zvesta svojemu višenemu poslanstvu v službi človeštva.

Misijonski: Da bi praznovanje svetovnega dneva bolnikov pomagalo trpečim k spoznanju, da s trpljenjem, ki ga darujejo Gospodu, podpirajo misijonsko delo.

Slovenski: Da bi naša postna premagovanja bila v blagoslov slovenski Cerkvi ob papeževem obisku.

ZA MAREC:

Splošni: Da bi priprava na praznovanje jubilejnega leta 2000 vzbudila v krščanskem ljudstvu zavest o pomembnosti tega jubileja.

Misijonski: Da bi Sveti Duh spodbudil nekristjane k dialogu in odprl njihova srca za luč evangelija.

Slovenski: Da bi sveti Jožef, zaščitnik svete Cerkve, varoval našo slovensko Cerkev.

svojci.

Narod potrebuje vzorov in ob koncu državnega nasilja bi bilo potreba okrepiti samozavest med slovenskimi katoličani tudi z osvetlitvijo množice junakov, ki so sprejemali nase trpljenje in smrt iz zvestobe. Dati čast, komur pripada, ni le dejanje pravice, temveč tudi vzgoje. Ni vsak, ki je izgubil življenje, že mučenec, a tem — ki jih ni malo — je treba prišteti vse tiste žene in moške, pa tudi otroke, ki so v desetletjih prisile zaradi svoje vere skrito trpeli tudi na nekrvav način. Dan za dnem so morali prenašati praktične posledice tako nacistične kakor komunistične zmote.

Ves ta čas so dušni pastirji delili usodo s svojimi preizkušanimi in preganjanimi verniki. Verjetno jim njihovo včasih vidno, največkrat pa nevidno trpljenje ob izpolnjevanju svojih dolžnosti ne bo nikoli priznано. V naši preteklosti pa bi težko našli tudi podobno vrsto katoliških škofov, kot so ti, ki so pol stoletja, drug za drugim, presenjali klevete, javne napade, psihična mučenja, zdomstvo, terorizem in ponižanja, pa zvesto izpolnjevali, vsak po svoje, skupno poslanstvo.

**KONEC
PRIHODNJIČ**

vsako mučeništvo krvavo pa tudi ni vedno povzročeno po vidnih oblasteh. Če nam „fanatičnost“ pomeni iracionalnost, taka oznaka navadno ne drži celo v zvezi s preganjalcem, kaj šele z mučencem, ki je vedno izrazil realist. Pomilovanja je vreden prej, kdor ne priznava vrednot, kakor človek, ki živi v skladu z moralnim spoznanjem, za

katerega tvega tudi pogumen nastop in sprejme nase posledice. Mučeništvo, čeprav ne krvavo, je vedno izraz junaštva. Slovensko katoliško občestvo ga je bilo v zadnjih petdesetih letih deležno v obilni meri. A zdi se, kakor da bi propagirani „heroji“ stare države jemali pravo ceno slovenskim junakom civilne in krščanske družbe — celo med

Šentjošt nad Horjulom

Svečnica

ZDENKA SERAJNIK

*Prinesi, božja Mati, Jezusa:
prinesi v naše živo ga srce,
da nas očisti vsake sence zlé,
duha v ljubezni vname do Boga.*

*Prinesi, božja Mati, Jezusa:
Duhovnik Veliki je vse zemljé,
daruje se za nas od dne do dne,
da nam — poganom! —
božja luč bi vzšla.*

*Prinesi, božja Mati, Jezusa:
ne pústi, da bi v padec nam postal,
Odrešenika — človek bi izdal —
postane naj nam: slave znamenje!*

*Prinesi, božja Mati, Jezusa:
saj smili se ti naš človeški rod,
obvárui nas, obvárui pred temò —
svetišče naj ostanemo — Boga!*

GOD IN BLAGOSLOV SV. BLAŽA

3. februar

Sv. Blaž je bil škof v Sebasti v Armeniji (legenda pravi, da je bil najprej zdravnik). Umrli je v 4. stoletju mučeniške smrti.

Zdravje, pravimo, je naše največje bogastvo. To najbolj vedo naši bolniki, pa tudi tisti, ki so že kdaj preboleli kakšno hujšo bolezen. Iz Svetega pisma vemo, da je Jezus bil bolnim še posebej naklonjen in da je rad uslišal njihovo prošnjo za ozdravljenje.

Večkrat prosimo tega ali onega svetnika ali svetnico, naj nam pri Bogu izprosi zdravje ali pomoč v raznih nesrečah. Tako se tudi zatekamo k sv. Blažu, naj nas reši bolezní v grlu in vsakega drugega zla. Ta navada ima svoj izvor v legendi, ki pripoveduje, da je sveti Blaž blagoslovil mladeniča, ki je umiral zaradi bolečin v grlu. Na Blaževo prošnjo je otrok ozdravel.

Ta blagoslov naj nas ne le varuje pred boleznimi in nezgodami, temveč tudi spodbuja, naj lajšamo trpljenje bolnih in trpečih, jim po najboljših močeh nudimo potrebno človeško in zdravniško nego, za neozdravljivo bolne pa prosimo Boga, da bi našli v veri moč za sprejemanje in premagovanje bolezní, in za vse tiste, ki skrbijo za bolne, da bi jim služili z ljubeznijo.

GOSPODOVO DAROVANJE — SVEČNICA

2. februar

Ta dan je spomin tistega dne, ko sta Marija in Jožef darovala Jezusa v templju, da bi tako na zunaj sicer izpolnil predpis postave, v resnici pa srečal zastopnike svojega vernega ljudstva. V moči Svetega Duha sta prišla v tempelj starček Simeon in prerokinja Ana; v luči božjega Duha sta spoznala svojega Gospoda in Odrešenika in to tudi drugim veselo oznanila.

Z bogoslužjem tega praznika je povezan blagoslov sveče. Sveča je zaradi svoje zgovorne govornice simbol vstalega Kristusa, ki razsvetljuje življenjsko pot vsem, ki hodijo za njim. Kakor se sveča z oddajanjem svetobe in toplote použiva, tako naj se tudi življenje porablja v službi človeku in Bogu, da bomo luč sveta in da postanemo vredni luči večne slave.

SV. JOŽEF mož Device Marije

19. marec

Praznik sv. Jožefa ima globoke svetopisemske korenine. Sveti Jožef je zadnji očaj, s katerim je Gospod občeval s pomočjo videnj v snu. Je „pravičen“ mož, ki ga je Bog postavil za oskrbnika svoji hiši. Jožef je ženin Marije in Jezusov krušni oče, ki je vodil sveto Družino in skrbel zanjo. Sveti Jožef je učlovečenega božjega Sina kot svojega varovanca in rejenca ljubil tako rekoč kot svojega sina z globoko in požrtvovalno ljubeznijo. In tudi Jezus ni poleg svoje matere Marije nobenega človeka tako ljubil kot svojega krušnega očeta, varuha in skrbnika. Je zaščitnik družinskih očetov, tistih, ki si s trdim delom služijo svoj kruh, in priprošnjik za srečno zadnjo uro.

GOSPODOVO OZNAVANJE

25. marec

Staro ime za ta praznik je bilo Marijino oznanjenje. Pri tem je bilo v ospredju angelovo oznanjenje Mariji, da bo postala mati božjega Sina. Novo ime za praznik poudarja resnico, da je bil Gospod oznanjen, kakor bo za božič rojen, za svete Tri kralje razglašen, na nedeljo potem pa krščen. Današnji praznik je v bogoslužju Gospodov praznik. V središču praznovanja je božji Sin, ki je začel bivati kot človek v telesu Gospodove deklice iz Nazareta. Obhajamo torej skrivnost učlovečenja, ki „presega vsako spoznanje“. Praznik naj nas utrdi v redni vsakodnevni molitvi angelovega češčenja (Angel Gospodov je oznanil Mariji...).

Sveti Jožef

IRENEJA RABIČ

V brnjenju strojev in skrbi,
o sveti Jožef, v te strmimo.
Srce po miru hrepeni,
resnično srečo si želimo
v družinskem posvečenem krogu,
kjer delo vseh je služba Bogu.

Družine svete poglavar!
Še z nami, sveti Jožef, hodi!
Ponižni, tihi nas tesar
za Jezusom z Marijo vodi!
Saj prava pot je do svetosti
v izpolnjevanju vseh dolžnosti.

Na mašo se slabost ozri,
ko se težav tako bojimo!
Ti z močno roko nas podpri,
da božjo voljo izvršimo!
In v smrtni uri stoj ob strani,
o sveti Jožef, in nas brani!

POSTNI ČAS

Postni čas začenjamo na pepelnični sredo s pomenljivim obredom pepeljenja, ki ga spremljajo resne besede: „Spokorite se in verujte evangeliju!“ ali „Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrneš!“ Površno gledanje more v tem obredu videti nekaj pogrebnega. V resnici pa je prav nasprotno. Pepeljenje ni napad na človekovo dostojanstvo, temveč trdna osnova zanj. Spomniti nas hoče, da je prišel čas, ko naj obnovimo življenje, ki bo podobno življenju vstalega Kristusa. Pepel je znamenje minljivosti in smrti, križ pa znamenje življenja in večnosti. Oboje nam kaže vso resničnost našega življenja. Res smo prah in bomo morali umreti. Vendar pa smo po Kristusovi zmagi na križu poklicani k novemu, božjemu življenju.

Bogoslužje postnega časa pripravljaja vernike na obhajanje velikonočne skrivnosti. Pripravljaja nas na velikonočne skrivnosti s spominjanjem na krst in z izvrševanjem pokore.

Postni čas je čas preprostosti in ne čas praznovanja. Z evangeljsko čuječnostjo in neizprosno iskrenostjo do samih sebe naj bi dosegli odpustanje grehov in obnovili, okrepili svoje duhovno življenje. Krščansko življenje in pokora sta tesno povezana med seboj. To nam postane bolj razumljivo, če se spomnimo, da nam je Kristus zaslužil nadnaravno življenje s svojim trpljenjem, smrtjo in poveličanjem. Zdaj moramo rasti samo za ceno odpovedi in žrtve. To je Kristus zelo jasno povedal: „Če hoče kdo priti za menoj, naj se sam sebi odpove in vzame svoj križ ter hodi za menoj!“ (Mt 16, 24). Prav tako nas Kristus tudi resno vabi: „Vstopite skozi ozka vrata; zakaj široka so vrata in prostorna je pot, ki drži v pogubo, mnogo jih je, ki po njej v pogubo hodijo. Kako ozka so vrata in tesna je pot, ki drži v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo!“ (Mt 7, 13-14). Prostovoljen križ oziroma prostovoljna pokora v postnem času bo morda za nekoga omejitev kajenja in

PEPELNIČNA SREDA IN PEPELJENJE

21. februar

Štiridesetdnevni čas pokore in spreobrnjenja začenjamo z obredom pepeljenja. Nekoč so se ljudje v znamenje pokore potresali s pepelom. Danes pa s pepelom zaznamujemo čelo v obliki križa. Pepel je znamenje minljivosti, smrti, pa tudi človekove krhkosti, saj se tudi on spremeni v prah in pepel. Vernemu človeku je pepel tudi znamenje pokore in prenovitve. Kakor ogenj „prenovi“ nekaj v pepel, tako naj bi se človek prenovil v novega človeka. Božja beseda nas vabi na to pot.

Pepelnica

ZDENKA SERAJNIK

Rojeni za življenje,
obdarjeni s častjo,
ki vlil jo večni Bog
je v srca vseh otrok —

Očeta odklonili,
izbrali smo temò,
usužnjili se — v smrt.

Posul nas je PEPEL
vseh naših zlih dejanj,
uničil nas upor
je lastnega srca —

vso srečo nam razbil,
pogreznil nas je v noč
obupa in iskanj.

Vsi dnevi so — pepel.

Usmili se, usmili se nas — BOG:
spet išče te oko
in prosi te glasno,
da se na nas ozreš
in greh nam odpustiš,
v življenje PRERODIŠ!

pitja, za drugega vestno izvrševanje dolžnosti v njegovem poklicu in družini, večja potrpežljivost v težavah ali več pozornosti za tisto, kar drugi želi in

WILHELM HÜNERMANN

JEZUS pred pretorijem

pričakuje. Predvsem pa bi morali v tem času skrbeti za molitev. Tako naj bi temeljito obnovili jutranjo in večerno molitev, zavzeteje naj bi molili v družini pred jedjo in po jedi. Pri vsem tem bomo kaj lahko spoznali, da je postni čas primeren čas za preiščeno, pošteno in iskreno spoved. Pokora spada k bistvu krščanskega življenja. Krščanska svetost res ni v žrtvi in pokori, temveč v nesebični ljubezni do Boga in do bližnjega. Vendar pa te svetosti ni mogoče doseči brez pokore in odpovedi.

CVETNA NEDELJA

31. marec

Cvetna nedelja, ki pomeni začetek velikega tedna, ima izrazito dvojno zgradbo. To nakazuje že vsebina praznika in praznično bogoslužje, saj se na ta dan spominjamo Jezusovega slovesnega vhoda v Jeruzalem (blagoslov zelenja in procesija) in Gospodovega trpljenja (maša s posebnim poudarkom na branju pasijona, poročila o Jezusovem trpljenju in smrti).

Blagoslov zelenja se nadaljuje s procesijo, med katero pojemo slavo Kristusu, edinemu pravemu Kralju. Na začetku procesije nosimo križ, ki oznanja, da moremo samo po križu priti v božje kraljestvo. Procesija nas popelje k oltarju, kjer se ponavzočuje Jezusovo trpljenje in smrt.

Oddelek rimskih vojakov je pripeljal ujetnika na Ksistov trg. Tam je stala hazmonejska palača, v kateri je Herod stanoval.

„Glej, glej, kdo bi si mislil!“ je Herod mrmral, ko so mu sporočili, kdo ga čaka. „Pilat mi pošilja Galilejca. Nikdar nisva bila dobra prijatelja. Točneje rečeno: strupeno sva se sovražila. No, zdi se, da se je končno le spomnil, da je še nekaj kraljev v Judeji, ki ne spadajo pod njegovo oblast. Zelo sem radoveden, kakšen je ta Nazarečan. Morda bomo celo kakšen čudež doživeli? Kaj misliš, moj dragi?“ je vprašal svojega tajnika.

„Mislim, da je s čudeži končano,“ se je suženj laskavo smehljaj. „Sicer se ne bi dal zvezan priversti sem!“

„Sedaj pa mi povej, v čem si se pregrešil!“ je ukazal Jezusu.

Jezus pa je vztrajno molčal in ni privoščil Herodu ne besede ne pogleda. Potopljen sam vase je stal tam, ko da ničesar ne sliši.

„Ničesar se ne da spraviti iz njega, moj dobri Sirec,“ se je Herod obrnil k svojemu tajniku in skomignil z rameni. „Kaj naj storimo? Verjetno je popolnoma nedolžen.“

„Mislim, da je norec!“ je suženj prezirljivo odgovoril.

„Norec? Oh, da, da! Toda potem bi moral nositi tudi norčevsko obleko, da bi vsak takoj vedel, s kom ima opraviti, in da bi mu nihče ne storil kaj žalega. Prav, kar poskrbi!“

Čez čas je prinesel pisar belo, z vsakovrstnim kičem okrašeno oblačilo. V posmeh in zasmeh je Herod z njim ogrnil Gospoda.

„Tako, in sedaj ga odpeljite nazaj k namestniku. Pozdravite ga v mojem imenu in mu sporočite, da se ne maram vmešavati v to zadevo. Preveč nevarni so zame taki preroki.“

Ko je videl, da se sprevod z ujetnikom spet pomika proti rimski trdnjavi,

je Pilat srdito zaklel. Maškarada je bila res čisto po Herodovem okusu. Ta bedasti uživač ni imel za svoje podanike ničesar drugega kot le posmeh in zaničevanje. S težkim vzdihom je znova sedel na sodni stol in nadaljeval razpravo.

Gneča pred pretorijem je kljub že kar ubijajoči vročini bila še večja kot prej. Pilat jih je tokrat želel odpraviti zelo na kratko. Obrnil se je k ljudstvu in članom velikega zbora ter rekel:

„Pripeljali ste mi tega človeka, češ da hujska ljudstvo, jaz pa sem ga vpricho vas zaslišal, in nisem našel na njen nobene krivde v stvareh, zaradi katerih ga tožite. Tudi Herod je ni našel, ker ga je poslal nazaj k nam. Poglejte, nič takega ni storil, da bi zaslužil smrt.“

„Smrt! Smrt!“ je razbesnela množica skoraj popenila. „Smrt zaslužil!“ Ob tolikem sovraštvu se je Pilat nehote zdrznil. Če pusti obtoženca nekaznovanega, lahko ljudstvo preide v splošen upor. Dvignil je roko in začel:

„Dal ga bom pretepsti in ga nato izpustil!“

„Ne, ne, umreti mora!“ je zatulila pobsnela tolpa.

Pilat ni vedel, kaj naj stori. Ko je tako neodločen stal pred njimi, je pristopil grški suženj in mu zašepetal:

„Gospa ti želi sporočiti...“

„Kaj se to tiče gospe!“

„Sporoča ti: ‚Nič ne imej s tem pravičnim, kajti danes sem v sanjah veliko trpela zaradi njega!‘“

„Toda kaj, kaj naj storim?“ se je Pilat prestrašil. Vedel je, kako neznosna postane Klavdija Procula, če ji ne izpolni kake njene želje. Grozeče bučanje množice pa je medtem postajalo vse nevarnejše. Pristopil je Grk. Sklonil se je k prokuratorju in mu šepnil nekaj za uho. Zatem se je Pilatu obraz razjasnil. Tesnobne gube na čelu so izginile. Dvignil je roko, zahtevajoč tišino in nato zaklical:

„Pri vas je navada, da vam za veliko

noč nekoga izpustim; katerega hočete, da vam izpustim: Baraba ali Jezusa, ki se imenuje Kristus?"

Množica je v hipu umolknila. Ljudje so osuplo zijali na v soncu se bleščečo, ošabno vzravnano tuniko. Mnogi so strahoma pomislili na surovega razbojniškega glavarja, pred katerim nihče v deželi ni bil varen. Da bi dobil sredstva za boj z Rimljani, ni prizanašal niti svojim rojakom. V zasedah je prežal na potujoče trgovce, napadal in požigal samotna naselja, ropal karavane. Mnogi so si oddahnili, ko so ga Rimljani ujeli in ga vrgli v ječo, globoko pod Antonijevo trdnjavo. In ta človek, ki je krvavo strahoval vso deželo, ta naj bi bil sedaj spet svoboden?

Pilat je znova vprašal:

„Katerega od teh dveh hočete, da vam izpustim; Baraba ali judovskega kralja?"

„Baraba!“ so zarjuli njegovi pristaši.

„Nočete, da vam izpustim judovskega kralja?" je še enkrat vprašal Pilat.

„Ne, ne tega, ampak Baraba!“ so spet zarjuli. Pridružili so se jim še farizeji in pismouki, čeprav so prej ravno oni največ pripomogli, da so Rimljani ujeli Baraba.

„Baraba!“ je sedaj pritrdila vsa množica.

„Kaj naj torej storim z Jezusom, ki se imenuje Kristus?" je razdvojeno zaklical prokurator.

„Križaj ga!“ so zarjaveli barabovci.

„Da, da, na križ z njim!“ se je ljudstvo kot pobesnelo in obsedeno drlo.

„Kaj je vendar hudega storil?" je Pilat skušal pretpiti hrup. Toda nihče mu ni odgovoril. Hrup je vedno bolj naraščal. Po vsej trdnjavi in vsem templju je bobneče odmevalo.

Plečat dekurijski je prejel ukaz, naj prebiča obsojenca. Tako kakor njegovih deset mož, je tudi on bil Sebastijanec, torej Samarijan, katere so Judje smrtno sovražili. Ne, od teh ljudi res ni mogel pričakovati nobenega usmiljenja.

Zvezanega obsojenca so odvedli v notranje dvorišče, blizu stražarnice. Kakor sestradani psi so se vrgli nanj in ga slekli. Roke so mu privezali na nizek steber, tako da bi se mogel bič čim bolj ostro zarezati v napeti hrbet. Prvi udarec je zlobno siknil skozi zrak. Bikovka s trdimi jermeni, na katerih so bili pritrjeni koščeni drobci in majhni, toda ostriji kaveljčki, je pustila prvo krvavo

sled. Potem je bič enakomerno žvižgal skozi zagreti zrak in sekal vedno globlje rane in vse temnejše modrice. Iz razsekane kože je brizgnila kri in rdečila kamniti tlak.

Judovska postava je predpisovala devetintrideset udarcev s palico. Rimljani niso poznali nobene omejitve. Vojaki so lahko počeli z ujetnikom kar so hoteli, samo ubiti ga niso smeli.

„Oho, to je torej tisti judovski kralj!“ je eden porogljivo začel.

„Toda kralja je treba vendar kronati!“ je nekdo rezgetaje predlagal.

„Saj res, kronajmo ga!“

Zvekli so ga pokonci in ga posadili na nizek trinožnik. Nekdo je prinesel raztrgan rdeč vojaški plašč, takšnega, kakršne nosijo pretorji. Vrgel ga je Jezusu na razmesarjeni hrbet, v zvezane roke pa so mu kakor žezlo vtaknili trs.

Sebastijanec z grdo brazgotino na licu je od trnovega grma, ki je poganjal na dvorišču, odlomil par krepkih vej. „S tem ga lahko kronamo.“ Soldateska je bruhnala v smeh. Zvili so venec, ga obsojencu položili na glavo in nekajkrat s palico udarili po njem. Trnje se je globoko zarilo v čelo. Jezus je nehote kriknil. Ob najmanjšem premiku se je vsa glava spremenila v eno samo nepopisno bolečino.

Med roganjem so poklekovali predenj, pljuvali vanj, ter se hripavo drli:

„Pozdravljen, judovski kralj!“

Znova so začeli tolči po trnjevi kroni in ga s pestmi biti v obraz.

Proti poldnevu se je Pilat odločil nadaljevati razpravo.

„Glejte, spet vam ga pokažem!“ je Pilat zaklical, potem ko je prebledel ob pogledu na obupno zmrcvarjenega Galilejca. Jezus je stal pred njim v starem vojaškem plašču, s trnjevo krono na glavi; vse telo so mu pretresali sunkoviti krči.

Komaj se je še obdržal na nogah. Z razmesarjenega hrbta je še vedno kapljala kri in rdečila beli marmor.

„Glejte, človek!“ je Pilat prepaden pokazal na Jezusa in premeril množico, ki je za hip onemela. Toda le za hip. Pismouki in farizeji so prvi premagali otrplost. Začeli so se hripavo dreti: „Križaj ga, križaj ga!“

In vse ljudstvo se je odzvalo ter še glasneje zahtevalo: „Križaj ga, križaj ga!“

Kajfa je stopil pred prokuratorja in zaklical s predirljivim od sovraštva trepetajočim glasom: „Mi imamo postavo

in po postavi mora umreti, ker se je delal božjega Sina!“

Pilat je prepadeno strmel v velikega duhovnika. Končno je le zvedel za pravi vzrok. Torej je bila grda laž, ko so ga tožili, da je upornik, da hujska narod in brani plačevati davek. In gre tem častitim duhovnikom le za njihovo postavo, ki pa je on ne pozna in ne razume. Globokoumno rimsko pravo je sindrij poldlo zlorabil. In on, prokurator, je dal bičati nedolžnega. Odločil se je, da bo Jezusa znova zaslišal. Ko so mu ga priveli v sodno dvorano, ga je vprašal:

„Odkod si?"

Hotel se je prepričati, ali se ima obtoženec res za Sina Božjega. No, pač, cesar v Rimu res tako sodi o sebi. Da pa bi se neki tesar iz Galileje izdajal za Sina Božjega, ne, ne to ni mogoče!

Jezus je molčal.

„Meni ne odgovarjaš? Ne veš, da imam oblast, da te oprostim, in oblast, da te križam?"

Na to je Jezus odgovoril: „Nobene oblasti bi ne imel nad menoj, če bi ti ne bilo dano od zgoraj.“

„Od zgoraj? Misliš od tvojega Boga?"

Da, Pontius Pilatus, nič drugega nisi kakor orodje Previdnosti. Naj ti bo Vsemogočni milostljiv!

„Večji greh ima tisti, ki ti me je izročil!“

Sedaj se je Pilat dokončno odločil, da bo ujetnika izpustil. Toda zid sovraštva in podlosti, ki ga je obdajal, je bil previsok, da bi prokurator mogel čezenj. Že je pristopil stari lisjak Ana in hripavo začel:

„Če tega oprostiš, nisi cesarjev prijatelj. Kdor se dela kralja, se upira cesarju.“

Pilat je prebedel. Še predobro je razumel starega duhovnika. Njegove besede pomenijo odkrito grožnjo. Če se veliki zbor spet pritoži nad njim pri Tiberiju, če ga obtoži, da je osvobodil upornika, ki je grabil po kraljevski kroni, potem se lahko poslovi od svoje službe, če ga ne bi doletelo še kaj hujšega.

Sedaj je Pilat spoznal, da ne bo uspel. Preostane mu le še navidezen boj, da mu pred duhovniki ne bi bilo treba javno priznati poraza.

„Poglejte, to je vaš kralj!“ je zaklical Judom in pokazal na Jezusa.

„Prol, proč! Križaj ga!“ mu je zadelo v odgovor.

„Vašega kralja naj križam?"

„Nimamo kralja razen cesarja!“

Beethovnovne maše

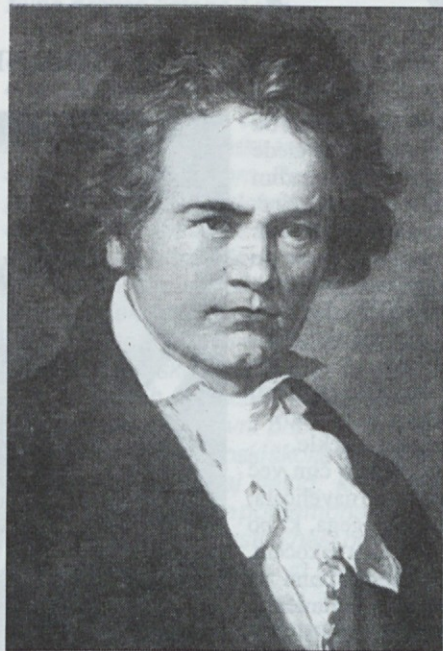
EDO ŠKULJ

Ludwig van Beethoven je največji predstavnik dunajske klasične trojice. Medtem ko sta bila Wolfgang A. Mozart in Joseph Haydn Avstrijca, pa je bil Beethoven Nemečholanskega rodu. Rodil se je v Bonnu 16. decembra 1770. Njegov prvi učitelj glasbe je bil ugleden bonnski dvorni organist C. G. Neffe, ki ga je uvedel v Bachov Dobro uglašeni klavir, s čimer je Beethoven dobil za tedanji čas nadpovprečno glasbeno izobrazbo. Leta 1787 je smel potovati s štipendijo na Dunaj, da bi študiral pri Mozartu. Tam pa je ostal samo štirinajst dni, ker so ga zaradi materine hude boleznj poklicali domov. Leta 1792 je znova odpotoval na Dunaj, tokrat zato, da bi postal Haydnov učenec in bi iz njegovih rok prejel Mozartovega duha. Po Beethovnovem mnenju pa so Haydnove nekoliko zanikrne in pedantne učiteljske roke delile Mozartovega duha tako varčno, da se je na skrivaj učil še pri dvornem organistu Johannu G. Albrechtsbergerju. Učitelja Haydna in učenca Beethovna sta ločevala skoraj dva rodova. Človeško se nista zblížala, čeprav je Beethoven svoj prvi opus posvetil svojemu učitelju. Dunaj je odtlej postal Beethovnova druga domovina. Tam je tudi umrl 26. marca 1827.

Znano je, da je Beethoven kmalu oglušel. Kaj je to zanj pomenilo, nam pove odlomek iz pisma, ki ga je poslal bratoma. Takrat je živel v dunajskem okraju Heiligenstadt, zato se to pismo imenuje Heiligenstadstka oporoka. „O človeka, ki me imata za sovražnega,

Pilatu se je prikradel na ustnice prezirljiv posmeh. Kako zvesti in lojalni so naenkrat postali vsi ti ljudje, o katerih je vedel, da ničesar bolj ne sovražijo kakor rimsko oblast. Pomignil je sužnju. Tamu je vлил iz vrča vode na roke, medtem pa je Pilat govoril: „Nedolžen sem pri krvi tega človeka. To je vaša stvar!“

„Njegova kri na nas in na naše otroke!“ je zarjula pobesnela množica. Tedaj je Pilat razglasil obsodbo: „Ad crucem ibis! Križan boš!“

trmastega ali ljudomrznika, ali pa me za takega razglašata, kakšno krivico mi delata, saj ne poznata skrivnega vzroka tistega, kar se vama le zdi. Moje srce in moj duh sta bila od otroških let za nežno čustvo dobrohotnosti. Vedno sem bil pripravljen narediti kaj velikega, toda pomislita vendar, da me je pred šestimi leti padlo neozdravljivo stanje, ki so ga nespametni zdravniki poslabšali. Iz leta v leto so me tolažili, da se mi bo izboljšalo, me varali, nazadnje pa so me prepričali, da bo bolezen trajna (zdravljenje utegne trajati leta ali pa je celo nemogoče); čeprav sem se rodil z ognjevitim, živahnim temperamentom in bil dojemljiv za razvedrila v družbi, sem se moral zgodaj umakniti in živeti osamljen. Če sem hotel kdaj prek tega, o, kako grdo me je potisnila nazaj dvakrat žalostna usoda mojega slabega sluha; in vendar nisem mogel reči ljudem: Govorite glasneje, vpijte, jaz sem gluha! Kako naj bi tudi priznal slabost tistega čuta, ki bi moral biti pri meni popolnejši kakor pri drugih, čuta, ki je bil nekoč najpopolnejši, tako popoln, kakor ga imajo ali so ga imeli le redki v moji stroki.“

Kljub temu pa je Beethovnov glasbeni opus zelo obsežen, saj je posegel na vsa glasbena področja. Najbolj je morda poznan po svojih devetih simfonijah, ki so si tako različne med seboj in je vsaka po svoje mojstrovina zase. Kot da z orkestrom ne bi mogel izraziti vsega tistega, kar je nosil v sebi, je pri deveti prvič dodal zbor. Kljub svojemu trpljenju je izbral besedilo Ode radosti Friedricha Schillerja. Dve od simfonij imata poseben naslov: tretja je *Eroica*, šesta je *Pastoralna*, čeprav bi lahko bila tudi osma pastirska ali pa peta junaška. Takoj za simfonijami stoji njegovih pet *klavirskih in violinskih koncertov*, ki je med najbolj izvajanimi violinskimi koncerti, kakor tudi trojni *koncert za violino, violončelo in orkester* oziroma koncert za klavirski trio in orkester. Tudi njegova opera *Fidelio* s čudovitimi melodijami je pravzaprav ena sama simfonija z besedilom. Zelo pomembno je tudi njegovo ustvarjanje v komorni glasbi. Poznava valci menijo, da so zadnji godalni kvarteti njegovo najbolj popolno in najbolj zrelo delo. Velikokrat so izvajani *klavirski trii, violinske sonate* in druge skladbe za komorne zasedbe. Pri vsem tem ne smemo pozabiti 32 *klavirskih sonat*. Kateri učenec klavirja se ni srečal z njimi? Če ne ravno z njimi, pa vsaj z bagatelami. Hans von Bülow je nekoč dejal, da je omenjeni Bachov Dobro uglašeni klavir v takem razmerju do Beethovnovih klavirskih sonat, kakor je Stara do Nove zaveze.

Pomemben je tudi njegov prispevek k cerkveni glasbi. Kakor je samo enkrat poskusil z opero, tako je tudi samo enkrat posegel na polje oratorija. Ustvaril je delo *Kristus na Olski gori*, ki pa je zaradi neprepričljivosti besedila zelo redko na sporedu. Pomembnejši sta njegovi maši. Če imajo nekateri prvo *Mašo v C-duru* za ustaljeno delo, je toliko veličastnejša njegova druga maša v D-duru, imenovana *Slovesna maša*. Naročil jo je njegov učenec nadvojvoda Rudolf, ko je postal nadškof v Olomoucu. Delo mu je bilo pri srcu, zato je tudi zapisal nad prvim stavkom: Od srca — naj gre spet do srca! Skladatelj je uporabil ustaljene oblike od preprostih spevov do veličastnih fug ob sklepu *slave in vere*. Nekateri menijo, da še nobenega

MARIJA, VZORNICA DANAŠNJI MLADINI

MARJANA HRIBAR VIVOD - TINE VIVOD

Današnji svet hoče mladim dokazati, da duhovnosti ni več, da se tudi ne spleča živeti „zastarelo“ in da je v izživljanju, ne glede na moralo in etiko, življenje lepše in prijetnejše. Vam mladim dokazujejo, da je živeti čisto, se poročati, imeti številne družine, se vzgajati krščansko in pridno in pošteno delati stvar preteklosti. V bodoče naj se mladi pripravljajo na življenje tako, da se po živalsko sparijo, živijo skupaj, dokler se ne naveličajo, potem pa zamenjajo tovarišijo. Zakon, „dokler vaju smrt ne loči“, da ni več moderen. Če nisi vsaj dvakrat ali trikrat ločen, tudi nisi aktualiziran. Bodi tak kakor moda in moderni čas zahtevata.

Če si fant, nosi dolge lase in si spleti kite, raztrgaj in razcefraj hlače, na srajcah naj bo veliko golo poslikanega in napisov v angleščini in tako hodi po plesih in išči tebi primerno dekle.

Ta naj bo seveda tudi moderna, da se ji bo videlo čim več golote. Taka bo „ljubezen“, dokler se eden drugega ne naveličata. Potem se bosta razšla in si vsak po svoje iskala drugega, ki bo morda še bolj zanimiv, kajti ta novi drug je vedno na tekočem, uživa mamila in jih tudi drugim posreduje. Vsemu temu pa pripomore še okolje, televizija, razbijanje po raznih instrumentih in seveda živalsko kričanje, tako da skoraj oglušiš, ko to poslušáš.

Po vsem tem, ko starši že obupavajo in skušajo rešiti tvoj problem pri psihologu, psihiatru, da se lahko počutiš olajšanega težke krivde, „ker te nihče ne razume“, ti še ostaja beg v homoseksualnost, transeksualnost in še in še. Vrtel se boš okoli svojega egoizma, zvalil druge in končno obupal; nato samo še pride zadnja točka: pot brez povratka, lastno uničenje.

Pred vsemi temi pojavi, med katerimi živimo vsak dan in jih lahko občutimo v lastni bližini, rečeva skupaj z vašimi starši:

Ni nam vseeno, kaj se dogaja z vami.

Ni nam vseeno, kaj delate mladi.

Ni nam vseeno, ker vas imamo radi!

Nismo tukaj slučajno, ne v Buenos Airesu niti v tej cerkvi Marije Pomagaj. Semkaj so nas in vas pripeljali starši in stari starši, duhovniki, vzgojitelji.

Hvala njim za krščansko vero!

Rada vam bi posredovala zglede lepšega življenja kot protiutež v razburkanih časih.

blagoslovljen ni uvedel tako goreč simfoničen uvod in da *jagnje* postane glas človeštva v prošnji za notranji in zunanji mir. Naj bo ponovljeno, kar je bilo zapisano ob Bachovi Veliki maši v h-molu, da je za nekatere glasbene strokovnjake ta maša najlepše cerkveno glasbeno delo 18., kot je Beethovnova *Slovesna maša* najlepše cerkveno glasbeno delo 19. stoletja.

V dobrih knjigah in našem verskem tisku boste odkrili take zglede.

Kako tedaj živeti z Marijo, kako obogatiti svoje življenje z njenim zgledom?

Kdo je Marija?

Večna skrivnost: podoba iz jaslic in majskih večerov.

Splet pesmi in cvetja ali venec krvavih preizkušenj in trpeče ljubezni?

Vse to je Marija.

Izvoljena žena, izjemna v prednostih, ki jih je prejela od Boga. Osebnost, ki ji ni primere. Božja podoba. Čudovit odsev božje lepote. Edinstvena, popolna in najodličnejša predstavnica človeškega rodu.

Marija pomeni živ odnos do Boga in do Kristusa.

Zato ji kličemo: Priprošnjica, Besednica in Srednica!

Po Mariji k Jezusu!

Saj vemo, da ne živi, kdor nima v srcu Jezusa.

Kaj pa vi mladi od življenja pričakujete?

Iščite lepoto! Našli jo boste v Mariji.

Iščite nekaj velikega! Veličino boste našli v Mariji!

Iščite veselje! Našli ga boste v Mariji!

Iščite čistost! Kristalni zgled čistosti je Marija!

Lepota: vrhunec lepote je Marija. Vr-

hunske stvaritve niso samo delček lepote, temveč povzetek vsega lepega. K Mariji so se zatekali in jo slavili velikani umetnosti in duha in neuki trpini vseh časov.

Njega, ki ga nebesa ne morejo obseči, je nosila: Jezusa, samega Boga. Bila je in je edinstvena, saj nikdar v njenih mislih, besedah ali dejanjih ni bilo sence zla, hudobije, nepotpežljivosti, jeze, užaljenosti, skratka, nobene sebičnosti.

Kakšen otrok je bila Marija, kakšno dekle je bila, kakšna žena je bila Marija, kakšna mati, Marija!

Žar kristalne čistosti, lepote, ponižnosti, popolnosti..., vse to je Brezmadežna. Najlepši zgled, vzor in ogledalo za tebe, mladina!

Veličina:

Mladi, vaša zakonistost je v rasti. Vaša želja je prekositi vse mere in preseči vse meje. Marija je daleč prekosila vse meje! Marijina svetost ni samo poseben božji dar, temveč je tudi sad njenega stalnega sodelovanja z božjo voljo in odprtosti notranjim vžigom sv. Duha.

Njeno življenje je bilo tako popolnoma zedinjeno z Jezusovim, da je z njim delila radosti, zmage in žalosti.

V smislu veličine je edina med ljudmi mogla reči: Vsi rodovi me bodo blagovale!

Mladi: vso vašo energijo usmerjajte v

Peter bo obiskal slovenske kraje

PETER KVATERNIK

Papežev obisk mlade slovenske države (17., 18. in 19. maja 1996) je gotovo zgodovinski dogodek v najžlahtnejšem pomenu besede. Zgodovinski pa je lahko le, če ga motrimo v luči vse naše narodne zgodovine. Slovence in člane drugih narodov naj opozori na slovenske korenine. Te segajo v davna stoletja, ko smo se srečali s krščansko vero in jo sprejeli. To nam je odprlo vrata v krog evropskih narodov in nam zagotovilo preživetje. Temelje smo torej postavljali že pred 1250 leti, ob pokristjanjevanju Karantije. Za pokristjanjevanje naših prednikov je bila zelo pomembna tudi oglejska sinoda pred 1200 leti. Uskladila je pastoralno delo dveh cerkvenih središč, Salzburga in Ogleja, ki se je posej dolga stoletja širilo do reke Drave. Brižinski spomeniki izpred 1000 let so prvo ohranjeno liturgično besedilo. Razkrivajo nam pasto-

ralno prakso tistega časa.

Te obletnice in druga zgodovinska dejstva, med katerimi je treba posebej omeniti delovanje svetih bratov Cirila in Metoda, dokazujejo, da je bil slovenski narod od vsega začetka tesno povezan s Cerkvijo in papežem. Papežev obisk potrjuje to našo zvestobo. Vladna potrditev je tudi samostojna cerkvena pokrajina, ki je združena v metropolijo. Ob obisku papeža pa pričakujemo še en dogodek: beatifikacijo prvega sina slovenskega naroda, škofa Antona Martina Slomška, ki čaka na ta dan v vrsti še drugih svetniških kandidatov.

V pismu o duhovni pripravi na papežev obisk so slovenski škofje februarja 1995 nakazali nekaj nalog, ki jih ne smemo prezreti. Zelo pomembna se jim zdita poglobitev zavesti o naši povezanosti z vesoljno Cerkvijo in povečanje zanimanja za njeno naravo, zgodovino

in slovensko cerkveno zgodovino. Obisk naj bi spodbudil versko in moralno prenovu. Pri tem imajo posebno vlogo duhovne prvine osebnega, družinskega in javnega življenja. Okrogla obletnica konca druge svetovne volje nas je prepričala, da še vedno potrebujemo spravo, saj so mnoge rane, ki jih je revolucionarna oblast med vojno in po njej zadala našemu narodu, še vedno nezacepljene. Svobodni načini življenja in demokratična ureditev nam omogočajo večjo povezanost s Slovenci zunaj meja naše države. Obisk pa naj spodbudi tudi ekumensko delo in prizadevanje za mir. Papežev obisk bi moral odmevati tudi v javnem življenju in mu prinesiti trajne sadove. Zato so k pripravi na ta obisk vabljeni vsi udje Cerkve.

Vse povedano je narekovalo izbiro primerne vodila, ki bi zjedrilo te želje in namene. Odločili smo se za geslo:

dobro, lepo, izklesano osebnost, ki bo v življenju dosegla vrhunsko mejo na kateremkoli področju.

Postali boste luč, svetilnik, zgled, s tem se boste osebno obogatili!

Delaj, kar delaš: dobro, z odgovornostjo!

Ne bodi polovičar! Pri vsakem delu, pa tudi pri oddihu ali zabavi, bodi z dušo in telesom zraven!

Potem bo tvoje delo res delo, tvoj oddih resničen oddih; tvoja zabava res razvedrilo!

Če se boste posvetili drugim, boste dvignili samega sebe in s tem tudi sebe rešili. V tem je veliki smisel mladinskih organizacij in naše skupnosti. Izraz vrlin posameznih članov.

Skupnost bo toliko zdrava, kolikor so zdravi njeni člani.

To velja za vsako družino, za vsako organizacijo, za vsako državo!

Veselje: Mladi: iščite in živite veselo! Neprestano trosite veselje v okolju, kjer živite!

Marijino rojstvo je prineslo veselje za ves svet. Živela je s hvaležnostjo v srcu. To je vir njenega veselja!

Moja duša povečuje Gospoda in moj duh se raduje v Gospodu, mojem Bogu!

duhovnika, ki je postal prijatelj naših družin: moje, tvoje...

Zahvalim se Ti za vse težave in skrbi, pa za vse trenutke. Iz srca se Ti zahvalim za vse!

Čistost:

Iščite čistost!

Marija je žar kristalne čistosti in popolnosti! Čistost je za vsakega človeka, posebno še za mladega, neprecenljiv zaklad. Največja zmagaja in odlika njegove duše.

Čisti ljudje imajo v sebi veliko duhovno moč, zato imajo tudi velik vpliv na svojo okolico.

Čistost namreč prinaša mir vesti, ohranja svobodo in daje duhovno moč! Stalno se je treba boriti zanjo. Čim bolj boš spoznal njeno dragocenost, tembolj vztrajno se boš zanjo boril!

Dekle: bodi čista, dostojna in ne v spotiko fantu!

Fant: bodi vitez po mišljenju, govornik in življenju! V vsakem dekletu moraš videti varovanko Device Marije.

Fant-dekle: nikdar in nikjer ne pozabita, da je bilo tvoje telo, fant, in tvoje telo, dekle, posvečeno pri sv. krstu in sv. birni in tolikokrat pri sv. obhajilu!

Kako se pripravljaj na zakon?

Najlepše in najdragocenejše darilo svojemu ženinu, svoji nevesti je čistost devišstva za enega in drugega!

Kje pa boste našli Marijo?

Ne boš našli Marije med hrupom in drvenjem vele mestnega ritma. Niti v pole narjenem brezdelju in v lagodni potratu časa.

Našli jo boste v zgodovini odrešenja, v evangeliju, v družinskih izročilih, posebno pa v molitvi rožnega venca.

To molitev je priporočala v Lurdu, v Fatimi, v Medjugorju in v San Nicolasu.

Molitev naj ne bo golo blebetanje, naj bo res iskren, živ pogovor duše z Bogom.

Molitev je duhovna energija, večja kot jo more zagotoviti atomska centrala. K tej silni moči dodajmo vsak svojo kapljico zahvale, češčenja, prošenj in želja.

Molitev nas vodi v višji svet, utrjuje nas v dobroti in milosti in nas združuje s samim Bogom.

Vlak časa drvi z nami vred. Kam?

Čenismo verni, navzdol, samo navzdol. Dokler ne bodo razbitine našega življenja dokončno obležale v globokem jarku.

Če smo verni, pa vemo, da vlak časa drvi navzgor. Kvišku! V pravo domovino, kjer se bo čas sicer ustavil, a ne bo nobenih razbitin, nasprotno: vse dobro in plemenito bo zažarelo v božanski svetlobi.

Večnost: to je seštevek vsega življenja! Tistega manjšega dela, ki ga bom prispeval jaz, in tistega, neprimerno večjega, ki mi ga bo dodala sama Božja Dobrota!

Marija, brezmadežna spočeta, prosi za našo mladino!

Brezmadežna, prosi za nas!

Oče, potrdi nas v veri! Papež, naslednik sv. Petra in glava apostolskega zbora, naj nas kot najvišji pastir božjega ljudstva potrdi v veri, ki jo že trinajst stoletij izpovedujemo.

Za načrtno pripravo in konkretno delo smo si izbrali nekatera osnovna načela ali izhodišča. Najprej želimo poudariti, da je papežev obisk predvsem pastoralne narave, šele nato državniški in protokolarni dogodek.

Kaj želimo doseči s pripravami na papežev obisk in z njim samim? Najprej to, kar nakazuje geslo: da nas vrhovni voditelj Cerkve potrdi v veri, ki smo jo prejeli po oznanjevanju apostolov in njihovih naslednikov; da s potrditvijo živete vere prejmemo iz ust Kristusovega namestnika na zemlji tudi naročilo za evangelizacijo prihodnjih rodov. Zato je prav, da bi jo živeli tako, da bi lahko prepričljivo nagovarjala vse naše sodobnike, tudi tiste, ki o sebi pravijo, da ne verujejo. Prepričani smo, da nam bo papežev obisk prinesel novega duha, ki bo dal polet novi evangelizaciji podeželja, zlasti pa mest. Prav je, da si vzamemo čas za dostojanstveno in množično proslavo dosedanje zvestobe katoliški veri, pa tudi za nadaljnjo predanost temu daru. Ta volja se je slovesno izrazil že s škofijskimi pastoralnimi zbori. Te želimo po papeževem obisku kronati s slovensko sinodo, da bi bili primerno pripravljene na izzive, ki jih pred našo generacijo postavlja tretje tisočletje.

Nenadomestljiv pomen ima v pripravi na papežev obisk osebna in skupna molitev. Skupna je primerna zlasti v cerkvi (pred mašo in po njej), v veroučnih skupinah, v molitvenih, bibličnih, zakonskih in drugih občestvih. Priporočamo zlasti molitev, ki je sestavljena v ta namen in natisnjena na posebnih kartončkih, pa tudi molitev rožnega venca pod geslom: Za vsakega prebivalca Slovenije in vse Slovence po svetu en rožni venec. Osebno in skupno lahko molimo očenaš, zdravamarijo ali podobno molitev

po papeževem namenu. K molitvi so posebej vabljeni otroci, bolniki in ostareli. Redovniki in redovnice so že prevzeli dežurstvo redne molitve. Priporočamo molitev pred Rešnjim telesom. Poseben pomen v tej molitveni navezi ima pobožnost prvih četrtkov, petkov in sobot. Ponekod bodo pripravili misijon ali duhovno obnovo. Pred prvimi petki bo imela posebno mesto molitev za

duhovne poklice, ob sobotah po prvih petkih pa molitev za družine. Posebna oblika molitve je za kristjana petje pri bogoslužju.

Tudi Sveto pismo naj ima odličnejše mesto v življenju kristjanov. Zato vabimo k branju in premišljevanju njegovih odlomkov. Kratko besedilo Svetega pisma naj zaznamuje vsako srečanje in vsak molitveni shod kristjanov.

Mladina se bo ob molitvi, prepevanju in poglabljanju v branje pripravljala

na srečanje s papežem v Postojni.

Duhovniki bodo več govorili o Cerkvi in papežu, spodbujali bodo obiske krajev, povezanih z našimi svetniškimi kandidati. Skrbeli bodo za primerno obhajanje papeške nedelje in tedna pred njo. Za božič so začeli spodbujati vernike k neposredni pripravi na papežev obisk. V postu bodo več energije posvetili oznanjevanju, tudi pri delavniških mašah. V tem času naj bi tekel neke vrste veslovenski misijon, v katerem se bodo verniki pripravili na prejem zakramentov spovedi in obhajila. Duhovniki si bodo po svojih najboljših močeh prizadevali za množičen obisk srečanja s papežem.

Brez dvoma so k sodelovanju z duhovniki prvi poklicani člani župnijskih pastoralnih svetov.

Oznanjevanje v tem času bo bolj poudarjalo vrednote, ki so jih naši predniki skrbno gojili (npr. poštenje, delavnost, redno molitev...). V sklopu oznanjevanja bo v tem času Referat za versko izobraževanje odraslih ponudil posebna predavanja o cerkveni zgodovini v naših krajih, o moralni prenovi naroda, o papeštvu ipd. Spravni vidik, ki je bil posebej izpostavljen pri obhajanju petdesetletnice konca druge svetovne vojne in pomorov po njej, naj bo sestavni del oznanjevanja zlasti v postnem času. Posebno obliko oznanjevanja lahko v tem času opravijo tudi tisti kulturni delavci, katerih dela temeljijo na krščanskem verskem izročilu in na vrednotah, ki izhajajo

jo iz njega, oziroma razne kulturne ustanove. Te naj namenjajo posebno pozornost krščanskim narodnim koreninam in prikažejo pomen takšne kulture tudi za današnji čas. Izjemno oznanjevalno vrednost imajo tudi krščanska znamenja (križi, podobne, karpelice, „bogkovi koti“ ipd.) v domovih vernikov in na javnih mestih, zato naj se primerno obnovijo oziroma postavijo na kraje, kjer so nekdanje že bila ali bi morala biti.

Pred obiskom svetega očeta

BOŽIDAR FINK

Slovenci, ki živijo po svetu, so z zadoščenjem in veseljem sprejeli vest, da bo v letošnjem maju sveti oče obiskal Slovenijo. Rojakom v domovini se pridružujejo z molitvami za uspeh.

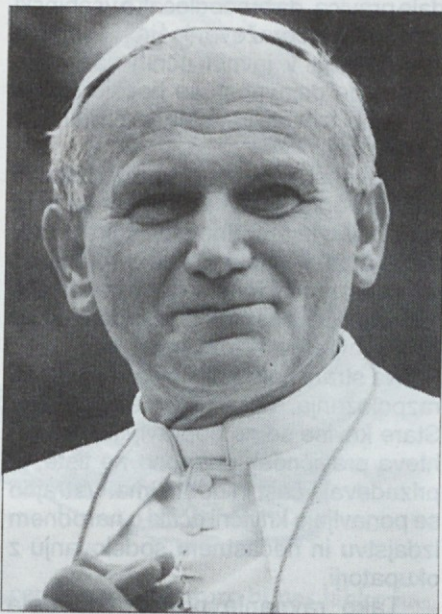
Na obisk se pa v Sloveniji ne pripravljajo vsi z enakim razpoloženjem. Verni pričakujejo, da jih bo vrhovni pastir potrdil v veri in jim tudi vlil zaupanja v splošni нравni in družbeni prerod po božji volji. Drugi so očitno v strahu, da bo papežev obisk preveč okreplil slovensko Cerkev, katero bi hoteli osamiti in jo potisniti v popolno zasebnost. Obisk naj bi le njim pomagal k ugledu pred svetom, kolikor so na oblastnih mestih, na notranjem področju pa celo naklepajo, kako doseči, da bi dogodek potrdil njihovo medvojno pot k dolgoletni vladavini nasilja.

Tako je živemu pričakovanju primešan občutek tesnobe na obeh straneh. To se izraža v dvomljivih vljudnostnih stikih in tudi v napetih izjavah, katere se stopnjujejo z leve strani tudi z ostrimi napadi na Cerkev.

Nam se ni treba predajati skrbem. Zaupamo cerkvenemu vodstvu, saj smo vedno spoštovali njegova vodila. Sprejemamo pa tudi, da mora papež kot nosilec mednarodne osebnosti upoštevati pravila protokola, in kot odgovoren za vrhovno vladarsko in učeniško službo Cerkve izbirati načine, ki naj bodo trenutnim razmeram primerni.

Vendar smemo kot zvesti člani Cerkve in dejavni pripadniki božjega ljudstva izraziti svoje stališče o tem, kaj pričakujemo, da ob papeževem obisku najde poudarka v slovenski javnosti.

Ob pogledu na splošno razkristjanjanje, katero je na Slo-

venskem tudi načrtno pospeševala komunistična oblast, je treba poudariti, da je bilo slovensko ljudstvo v vseh prejšnjih zgodovinskih dobah zvesto krščanskim tradicijam ter nauku in vodstvu rimske

vesoljne Cerkve. Od tega ga niso odvrnila verska in miselna gibanja in ni uspelo niti organiziranemu brezboštvu, da bi pri večini zadušilo vero in čutenje s Cerkvijo.

Tudi Cerkev na Slovenskem je bila v vseh časih z ljudstvom v dobrem in hudem. Z ljudstvom se je radovala življenja in mu vedno pomagala v prenašanju težav.

Posebej je bila Cerkev za Slovence izrazit civilizacijski in kulturni dejavnik. Tega dejstva ni mogoče ovreči in je tudi danes treba Cerkvi priznati zaslužnost v preteklosti in sedanjosti.

Ko je Slovenijo zadela nesreča sovražne okupacije, je tudi Cerkev trpela z ljudstvom. Kolikor ji je bilo mogoče, si je prizadevala, da bi odvrčala od ljubeče še hujše težave. V mnogo primerih so bili cerkveni predstavniki edine osebe, katerih posredovanje za reševanje življenja in imetja vseh slovenskih ljudi so okupatorji hoteli poslušati.

Ko se je oglasil klic k uporabi proti okupatorjem, ga Cerkev ni mogla spre-

Udeleženke dvodnevni
duhovnih vaj za žene
v San Miguelu.
Vodil jih je prof. France Bergant

jeti, čeprav je čutila okupacijo kot krivično nasilje. Odprtega upora ni podprla, ker je vedela, da pelje v nesmiselno samouničevanje naroda in da je načrtovan iz tujine z namenom, da se zagotovi oblast, ki naj s silo uveljavi brezbožni in protinaravni sistem, katerega je vrhovno cerkveno učiteljstvo že prej izrečno obsodilo. Zato je že zgodaj svarila pred varljivimi vabili in obeti ter zavračala revolucijo in obsojala njene nasilne metode.

Ko je nastopil spontani in pozneje organizirani ljudski odpor revoluciji in se je razvnel splošni notranji spopad, Cerkev pri tem ni bila neposredno udeležena. Razumela pa je razloge za samoobrambo, saj je videla, da revolucija uničuje in v prihodnosti ogroža temeljne vrednote narave in evropske civilizacije.

Krivičen je torej očitek narodnega izdajstva in tudi objektivne izdajalske situacije, katero naj bi povzročila cerkveno vodstvo in verna večina, ki je sledila naukom vesoljne in navdnilom slovenske Cerkve.

Med revolucijo in po njeni prevladi nad slovenskim ljudstvom je mučeništvo zaznamovalo slovensko Cerkev. Usmrčeni so bili duhovniki in verni laiki, mnogo od njih prav zaradi izpovedovanja vere z življenjem. Po koncu revolucije je bilo pomorjenih več kot deset tisoč pripadnikov Cerkvi zvestih Slovencev. Večina duhovnikov je trpela v zaporih, zaplenjena je bila večina cerkvenega premoženja, Cerkvi so bile onemogočene vzgojne, izobraževalne in dobrodelne dejavnosti, verni pa so bili v družbenem življenju zapostavljani, pogosto povsem zadušeni.

Iz preganjanja je Cerkev izšla zmučena, a ne strta. V nekaterih svojih delih je bila sicer ustrahovana, morda delno ohromljena, vendar se je v drugih delih krepila, tako da se zdaj njen vpliv poživiljeno uveljavlja predvsem v novih rodovih.

Tudi v sedanji dobi formalne demokracije Cerkvi še ni priznana v družbi mesto, ki ji pritiče. Ustava jo ločuje od države in je v civilni družbi edina ustanova, kateri ustavni red določa tak položaj. S tem se ji sicer vključno priznava posebna pomembnost. Vendar se ločenost razumeva kot popolna medsebojna odtrganost. Delo krovne komisije

za ureditev odnosov med Cerkvijo in državo ne napreduje, a vzrok za to ni na cerkveni strani. Država zadržuje vračanje krivično odvzetih, a potrebnih tvarnih sredstev. Vernim staršem se ne daje pravica, da bi soodločali o vsebinski usmeritvi izobraževanja in vzgajanja svojih otrok v javnih učnih zgodovinskih. Cerkevne dejavnosti se hočejo očitno ali skrito izrivati iz javnega življenja v zasebnost.

Slovenska družba je tudi po zakoniti poti še vedno globoko razdeljena med materialno in moralno privilegirane nadaljevalce in naslednike prejšnjena režima in med zapostavljene ostanke in somišljenike nasprotnega tabora, ki se je istovetil s cerkveno linijo.

Na strani nekdanje levice ni zaznati razpoloženja, da se razmere uredijo. Stare krivice se ne popravljajo, kot zahteva pravičnost, posebno ne tiste, ki prizadevajo čast in dobro ime. Vztrajno se ponavljajo krivični očitki o narodnem izdajstvu in nečastnem sodelovanju z okupatorji.

Tako ravnanje pretežnega dela oblastnih struktur ne prispeva k celotnemu razvijanju splošne blaginje. Prva naloga javne oblasti je ohranjanje in

utrjevanje notranjega miru z urejanjem pravičnih odnosov med družbenimi plastmi, posebno še takrat, kadar jih ločujejo nasprotujoči si miselni tokovi. Družbi bi ustrezalo, da bi radovoljno sprejemala prispevek Cerkve za pomirjenje. Zdravilna je samo njena pot, ki jo nakazuje z učenjem o priznanju krivde, obžalovanju, popravi krivic in odpuščanju. Brez tega ni umirjenja in sprave.

Dokler ne bo v razdeljeni družbi pravičnega umirjenja med stranema v nekdanjem idejnem in krvavem boju, ne bo sloge, ki je potrebna za zdravo skupno življenje. Sloga pa se more splesti le okoli splošno sprejetih človeških vrednot, ki imajo izvor in utemeljenost v najvišjih duhovnih vrednotah. Prisiljena ali hlinjena zunanja edinstvo ni sloga, prava sloga je v duhu, kakor ga je v slovenskem okolju pospeševala Cerkev v vseh dobah.

Cerkvi smo hvaležni za vse, kar je dala slovenskemu narodu in domovini v preteklosti in kar jima še daje. Trdno upamo, da bo Cerkev na Slovenskem vedno živa učiteljica zveličavnega nauka in voditeljica poedincev za dobro osebnostno življenje in pri njihovi prizadevnosti v

Moški pevski zbor Slomškovega doma z dirigentom Jožetom Omahnom.

Ob Prešernovem dnevu

ALOJZ REBULA

„cerkveno“ literaturo bi nas lahko navedlo tudi k primerjanju — recimo — med Pregljem in Finžgarjem na eni in Cankarjem na drugi strani, ampak bi bil razmislek zase.

Gremi predvsem za poudarek, kako velike literature ne more biti brez etosa in brez iskanja absolutnega, kar oboje vsebuje beseda evangelij. Seveda ni treba, da je ta „evangeljskost“ deklarativna (je pa lahko, ob polni umetniški veljavi, kakor dokazuje Dante). Lahko je povsem utišana. Lahko je samo reflektivna, kakor v Kafki, katerega delo je eno samo trkanje na vrata misterija, brez omembe Boga. A brez nje veljavne literature ni.

Ne vem, koliko se tega zaveda naša mlajša literarna generacija, v tem gnilobnem brezverju postmoderne.

Postmoderna sama, ta mastna ogolela gos z odsekanimi perutnicami, s svojim pritlehnim cepetanjem je nikakor ne bo usmerjala za Cankarjem. To pomeni, da se mora k veljavni literaturi usmeriti sama, in to z zavestnim odklonom od toka časa, ki jo vleče v mrtve tolmane postmodernistov, čeprav ta čas nastopaško govori francosko, angleško ali špansko. S tem bo dokazala ne samo svojo samostojnost glede — o kako minljivih! — literarnih mod, ampak tudi svojo nadarjenost, saj je nadarjenost prav v preseganju mode.

A dokazala bo še nekaj: svojo avtentično naprednost, kolikor je ta tolikokrat prostituirana beseda še uporabna. Še več, svoj čut za prihodnost. Zakaj ne more biti dvoma, da tretje tisočletje ne bo domena postmoderne. Postmoderna bo kaj minljiva sezona, saj se človeški duh ne more za daljši čas zalebdeti v gluho obzorje imanence, oropane celo tostranskega ideala, kakršnega je imel marksizem. Ni težko prerokovati, da se bo tudi močvirje postmoderne razvalovalo, če že ne v nove ideale, v nova podzemlja in prepade, vsekakor v normalne mere človeškega.

„Stanu se svojega spomni — trpi brez miru“ — teh besed Prešeren gotovo ni zapisal za postmodernističnega pesnika. Zapisal jih je za pesnika, razpetega na križu sveta.

Gre, konec koncev, ne toliko za veljavnost poezije, kolikor za njeno resnost. Sploh za resnost besede. Besede, ki človeku ni bila dana za šport, ampak za poimenovanje pogorij biti, za iskanje smeri v njih, za sporočanje le-teh sočloveku, za resnico, razsvetljevanje, tolažbo... In na kaj naj slovenski kulturni praznik bolj opozori kot na to. Na temeljno resnost besede, tega odsvita večne Besede...

Vemo, kaj si je pretekla diktatura privoščila z besedo. Kaj so v Kardeljevem gruzinskem slovarju pomenili izrazi kot ljudstvo, demokracija, svoboda, narodnoosvobodilna borba... Kakšno razveljavljenje! Zdaj gre za to, da se ta razveljavljena snov prekuje v novo valuto: v pristno valuto duha in srca.

Literatura bo to zmogla samo, če se bo spet vrnila k vrednoti, k temu kriptogramu za evangelij.

Zagledaš ptico in pomisliš na daljave, bereš francosko knjigo in pomisliš na slovensko knjigo, na naš kulturni praznik, na usodo slovenske besede...

Julien Green, Journal, zapis z dne 15. junija 1991:

„...Eric govori z navdušenjem o D. H. Lawrencu. Delim to navdušenje za nekatere knjige, toda za vsemi angleškimi in francoskimi romani nekaj manjka... Kaj manjka? Evangelij. Govorim resno? Gotovo, za vsemi velikimi ruskimi romani je evangelij navzoč: izražen ali ne, ampak neustavljivo navzoč...“

Pisatelj izrazi še drugo zanimivo misel: „Za francoskimi, angleškimi ali nemškimi katoliškimi romani najdeš Cerkev, a ne evangelija...“

Kako ne bi Slovincu ob tem misel poletela na našega Cankarja? Na to, kako je vse njegovo delo do mozga pregneteno z evangelijem, bolj kot je Mauriacovo, bolj kot je delo obeh Greenov, francoskega Julienu in angleškega Grahama, čeprav oba veljata za katoliška pisca? Kdo ne bi v tem posredno čutil tudi svojevrstnega priznanja našemu Ivanu?

A še druga misel se vsiljuje: kako se je evropska literatura pognala najvišje ne z gorivom družbene analize (Balzac) ali psihološkega poglobljanja (Proust), ampak s kerozinom evangelija. In nič čudnega ni, če je Thomas Mann, pisatelj, ki se je iz svetega znal tudi ponorčevati (vzemi *Preludij v Jožefa Hranitelja*), imenoval rusko literaturo „sveto“ („*Heilige Literatur*“).

Razlikovanje med „evangeljsko“ in

usmerjanju družbenega razvoja. Prepričani smo tudi, da bo Sveti sedež, ki je tako naklonjeno podprl slovensko odločitev za samostojnost, branil tudi v prihodnje interese Slovenije pred mednarodno javnostjo.

Ta stališča, ki jih podpira tudi mnogo rojakov v domovini, so povedana z vsem spoštovanjem, v upanju, da bodo po vsebini, vsaj vključno, izražena ob obisku svetega očeta.

Pogovor z dr. Helgo Glušič

slavistko na ljubljanski univerzi

Pogovarjal se je Jože Škerbec

Vi ste strokovnjakinja za novejšo slovensko književnost. Pisali ste v pregledu slovenske književnosti med leti 1945-1965, ki jo je izdala Slovenska matica leta 1967, o generaciji pripovednikov, ki so svoj ustvarjalni koncept oblikovali ob literarnih smereh med obema vojnama. Ali ste se hkrati poglobljali tudi v sočasno liriko in dramatiko?

Na ljubljanski slavistiki mi je po notranji razdelitvi literarnih obdobij v slovenski književnosti odmerjeno obdobje sodobnega slovenskega pripovedništva. V skupnem pregledu Slovenska književnost 1945-1965 sem obravnavala starejše pisatelje, kasneje, pri predavanjih pa vse povojno obdobje do sedanjega časa. Če sem hotela obvladati vso pripovedno prozo, ki je nastajala v tem obdobju, je komaj kdaj izjemoma ostalo kaj prostora tudi za poezijo in dramatiko. Največkrat v primerih, ko sem obravnavala pisatelje, ki so pisali več zvrsti (navadno prozo in dramatiko: Hieng, Jančar). Na žalost se to vidi le ob spremnih besedah k antologijam ali ob izdajah posameznih besedil, saj do sedaj svojih predavanj s tega področja nisem objavila v knjižni obliki.

Katere pisatelje v tem obdobju cenite še posebej? Katera dela so umetniško pomembna iz tistega časa? Ali so pri kakšnem pisatelju prisotne tudi religiozne prvine?

Ocenjevanje sodobne književnosti je zelo nedokončno in vedno ostaja mnogo vprašanj in dvomov pri opredeljevanju njene vrednosti. Med pripovedniki sem vedno posebej poudarjala pomen pripovedništva Cirila Kosmača, Alojza Rebule, Lojzeta Kovačiča in v zadnjem času posebej Draga Jančarja. Ko vključujem v predavanja tudi zdomske pisatelje, podrobneje predstavim tudi delo Zorka Simčiča (ob drugih pomembnih ustvarjalcih).

Besedil, ki bi posebej vključevala religiozno tematiko, je malo, ne manjka pa motivike, ki odkriva religiozno misel. Izrazite je v prozi Alojza Rebule, tudi Jožeta Snoja in Marjana Rožanca, ki se ji je

posvečal posebej proti koncu svojega življenja; najti pa jo je tudi v pripovedništvu Pavleta Zidarja. Govorim seveda le o področju, ki ga podrobneje poznam.

Menda delate v skupini slavistov, ki bo predstavila pregled književnega snovanja za zadnjih 30 let. S katerimi kolegi pripravljate prikaz tega obdobja?

Skupina, s katero pripravljamo pregled književnosti v svetu, je sestavljena iz predstavnikov anglistike, slavistike, umetnostne zgodovine in filozofije in nastaja v programu Inštituta za slovensko izseljenstvo. To ni pregled slovenske književnosti zadnjih trideset let. Takšen pregled pripravlja avtor Janko Kos in bo obsegal vso povojno književnost.

Kateremu literarnemu slogu pripadajo sedanji ustvarjalci v prozi, poeziji in dramatiki? Ali soupadajo slovenski književniki s sodasnimi literarnimi tokovi v Evropi?

Sodobni literarni tokovi so zelo raznovrstni in ne predstavljajo enovite estetske ali formalne smeri. Mlajši ustvarjalci zasledujejo težnje v zahodni Evropi in v Severni ter Južni Ameriki, ki je še

posebej zanimiva zaradi znamenitih pripovednikov, po katerih se radi zgledujejo (posebej jih privlači Borges).

V osemdesetih letih so mladi izpričali svojo pripadnost takoimenovanemu postmodernizmu, ki je prinesel na plano nove literarne žanre in stare teme, ki jih je mogoče posodobiti in z njimi igraje ustvariti novo umetnino. Edino socialnega realizma se ogibajo, čeprav v bistvu ni mogoče mimo aktualnih družbenih in tudi političnih dogodkov vznemirljivega dogajanja v sodobnem času.

Kdaj ste prišli v stik z zdmsko književnostjo? Ali ste imeli možnost, da ste prebrali glavna dela in si ustvarili umetniško sodbo o njih? Z Zoro Tavčar in Martinom Jevnikarjem ste izdali pri celjski Mohorjevi leta 1992 antologijo emigrantske proze z naslovom Pod Južnim križem. Ali ste o zdmski književnosti pisali ali predavali tudi drugje?

Z zdmsko književnostjo sem prišla v stik med svojim bivanjem v Združenih državah Amerike, ko sem kot Fulbrightov štipendist dve leti (1985-1987) predavala na dveh univerzah. V tem času sem se seznanila z družinami, ki so bile naročene na publikacije SKA. Več mesecev sem prebirala Zbornike Svobodne Slovenije in nekatere romane (Karla Mauerja, Ruda Jurčeca idr.). Zapiske, ki sem jih napravila ob tem gradivu, sem potem doma predstavila na nekaterih mednarodnih simpozijih. Ko sta v Trstu izšli tudi obe bibliografiji zdomskega tiska, je bilo delo še lažje, pri tem pa mi je veliko pomagala z gradivom tudi gospa Zora Tavčar. Z gospodom Martinom Jevnikarjem smo nato sestavili antologijo Pod Južnim križem.

Ali vidite kakšno vzporedje ali podobnost med domačo in zdmsko literaturo v vsebinskem ali oblikovnem pogledu?

Vzporednice med zdmsko in matično slovensko književnostjo je mogoče opaziti, saj je oboje slovenska književnost, čeprav je nastajala iz različnih duhovnih dogajanj — obe izvirata iz iste literarne tradicije, ki je bila polna raznolikosti in tudi notranjih nasprotij, obe sta občutljivi za človekovo usodo: obe sta se, če jima je bilo dano, odpirali svetu. Obe družijo jezik, njegovi odtenki pa govorijo o usodi slovenske skupnosti, v kateri nastajajo literarna besedila. Večkrat sem primerjala besedila Zorka Simčiča, Alojza Rebule in Dominika Smoleta. Njihova

Ludve Potokar: Onstran samote

ALOJZIJ GERŽINIČ

LUDVE POTOKAR

Ludve Potokar, ONSTRAN SAMOTE (Mohorjeva družba 1995, Celje), 573 strani, 59 dokumentarnih fotografij. Besedila in fotografije izbral, uredil in spremno študijo napisal France Pibernik. [I. Prah časa (miniature, kratke zgodbe in novele — 5-54). II. Krivi vir (nedokončani roman — 53-308). III. F. Pibernik, Slovenski grob ob Tihem oceanu. Pozabljeni pisatelj Ludve Potokar (309-564)].

Knjiga vzbuja presenečenje in občudovanje. Nad povprečje jo vzdigujejo štiri stvari: Pripovedna in izrazna sila Ludveta Potokarja. — Razkritje žitja in delovanja, dosežkov in upadov Ludveta Potokarja in

da ljudje vedno manj berejo. Verjetno bo še vedno dovolj tistih, ki se radi poglobijo v književnost, prav gotovo bo vedno dovolj tistih, ki jo pišejo, saj je besedno oblikovanje ena od temeljnih človekovih potreb.

Kako navajati otroke in mlade, da bi odkrili lepoto in pomen pisane besede?

Vprašanje, kako navaditi otroke in mlade, da jo bodo brali, je težje. Šolske dolžnosti so eno, veselje do branja je nekaj drugega: verjetno je pomembno, kako ponuditi in kaj ponuditi mlademu

študentovskega toka, potem ko so se rešili izročitve v Titovo Jugoslavijo. — Globok pogled v „dejstvo, da je vsak intelektualec, brez sleherne izjeme, v izgnanstvu oškodovan.“ (To stoji v daljši navedbi iz Th. W. Adorna, ki si jo je Pibernik izbral za moto svoje „spremne študije“). — Ustvarjalnost prof. Pibernika, njegovo iznajdljivo zasledovanje vsakršnega gradiva za ugotavljanje stvarnosti.

Osmero krajših spisov — razen zadnjega so vsi iz graške dobe — zmaguje z neznansko strnjeno, v kateri se spreletavajo vsi mogoči motivi. Pisatelj soživi z okolnim svetom, prav pa tudi s preteklimi dožitvi in s hrepenenjem v odrešujočo prihodnost. Življenje je nekaj grozno bridkega, a je oplemeniteno z mavričnimi odtenki pod neskončnim obzorjem.

Roman Krivi vir zajema življenje pisateljeve rojstne deželice tik pred drugo svetovno vojsko. Os dogajanja je sovraštvo med bratoma in njunima družinama. Tudi vse družabno življenje tam, celo ljubezenski odnosi trpijo po izžarevanju pokvarjene človeške narave. Opažati je že delovanje komunističnih zaverovancev. Vidi se, da bo marsikaj v revoluciji naravno zraslo iz tistih let. Pisatelj uspešno povezuje psihološke, družbene činitelje, vpliv zgodovinskih gibanj in prirodnih danosti.

Ludvetu je s prijateljem Maksom Rakom uspelo pobegniti iz šolskega poslopja, kamor so partizani prepeljali del izročitve iz Vetrinja. Po krajšem

človeku. Rad ima vesele, igrive zgodbe, včasih čustveno poezijo, rad igra v živahnih igrich, gotovo rad poje duhovite pesmi. Izbira gradiva zanj je najpomembnejša, takoj za tem pa način, s katerim mlade vabimo k branju. Včasih pomaga igrivo tekmovanje, včasih pripravljanje intimnega literarnega večera, ob katerem mladi ne bi smeli čutiti, da so k nečemu prisiljeni. Če si bomo vzeli čas, da bomo že najmanjšemu pripovedovali pravljice in pesmi, si bo dobro zapomnil lepoto besednega tkanja in ga bo morda kasneje poiskal sam.

dela so izšla v tistem času, ob koncu petdesetih let, in primerjava med njimi je sila zanimiva!

Katere vsebinske prvine ste odkrili v zdovski književnosti? Bolečino, hrepenenje, domotožje, religioznost, etične probleme, vrašččnost v slovensko preteklost, sprijaznjenost z novimi domovinami, notranjo razpetost med dva sveta, vpliv kultur novega okolja? Ali bi v neki meri lahko rekli, da je zdovska književnost kot drevo, ki ima korenine v slovenski zemlji, veje pa razteza že v novi svet? Je kaj nove tematike? Kateri ustvarjalci in katera dela so vas nagovorili?

Na vaše vprašanje lahko brez oklevanja pritrdim: natančno tako mislim tudi sama. Seveda je tudi nova tematika, ali pa je oblikovana na nov način (Simčič, Človek na obeh straneh stene; Jurčec, Ljubljanski triptih; Papež, Zapisi iz zdomstva; poezija, ki odkriva lepoto in duha argentinske, avstralske ali japonske pokrajine). Podobne nove vsebinske prvine je mogoče najti tako v književnosti kot v likovni umetnosti.

In vaš človeški vtis ob srečanju z našimi ljudmi, našo „Slovenijo v svetu“?

Moji vtisi ob srečanju s sorojaki v Argentini so zelo močni. Najprej vtis o izjemni odprtosti in sproščeni ljudi, prijaznosti in gostoljubju vseh, s katerimi sem se srečala v Buenos Airesu — v Slovenski hiši, na Pristavi, pri predavanjih v hiši slovenske ambasade, pri srečanju z učitelji in učenci v slovenskih šolah, naposled v Bariločah ob srečanju s planinci in z gostoljubnimi družinami, ki so napolnile moja doživetja čudovite narave. Čeprav sem bila v povsem neznanem svetu, je bilo vse okoli mene domače, slovensko, v polnem pomenu te besede. Občudovala sem skrb, ki jo skupnost poseveča kulturnemu delovanju, vzgoji in duhovnemu življenju ter prijateljskemu druženju. Ob pogovorih sem neposredno začutila tudi mnogo tega, kar so mi povedala literarna besedila in razprave iz zdovske publicistike. In hvaležna sem za možnost, da sem vse to lahko spoznala.

Ali menite, da bo leposlovna knjiga ohranjala pomembnost še naprej, kot jo je imela v preteklosti, ali da jo bo v veliki meri spodrinila avdiovizualna govorica na ekranu, radiu?

Na vprašanje, ali bo leposlovna knjiga ohranila svoj pomen tudi v prihodnje (ob televiziji itd.), je mogoče odgovoriti z upanjem, da bo tako, čeprav se včasih zdi,

PO PATAGONIJI

VINKO RODE

(2)

Andrej, oprosti mi, spozabil sem se, preveč nadrobno vse opisujem, celo čenče okrog trosim, a spomini so tako živi, da kar ne morem mimo. O Esquelu in Trevelinu samo še tole. Nisem se mogel načuditi orjaškim borovcem v mestnem parku; biti morajo vsaj stoletni, tako močne rasti in tako košati so. Kaj dokazujejo? Pričajo o belčevi prisotnosti v teh krajih. Res zvemo, da je Trevelin galeška kolonija, torej že stoletna, in da Tre pomeni vas, naselje, *Velin* pa mlin. „Pueblo del Molino“ je prevedeno na mestni tabli. Iz tega sklepam, da bo tudi Trelew zloženska, ki more pomeniti „Levje naselje“. Pa ni tako; pozneje zvem, da nosi ime po galeškem pionirju Lewisu Jonesu. A do „Lojzove vasi“ nismo šli. Naša pot je vodila na daljni jug.

Vzemi v roke zemljevid in izmeri: od omenjenih mest do Caleta Olivia. Kar dolga tura, a prištej še petdeset kilometrov za obisk okamenega gozda. Zdaj vozimo po asfaltu, oddaljujemo se od kordiljere in vstopamo v pravo patagonsko puščavo. Hitro puščamo za sabo naselja, ki jih nikjer ni, le na zemljevidu: Tecka, Gobernador Costa, Nueva Lubecka, tankamo v La Laurita; nato Los Tamariscos. Verjetno je katera od vseh vasi skrita v *cañadonu*, da se s ceste ne vidi. Prvikrat sem srečaval ta imena. A glej naključje: v Arku berem, da je kasik Sajueke v Gobernador Costa dobil nekaj zemlje za svoj klan, potem ko je bil premagan in je vse izgubil. Ko je on umrl leta 1903, njegovi sinovi niso mogli dokazati, brez papirjev seveda, svojega pokolenja. Tako so izgubili še to zadnje posestvo. Ako bi bil to vedel, bi bil bolj pozoren na te kraje.

Kmalu prečkamo hribovje San Bernardo: enako golo, kot vsa pokrajina. Soteska, kjer ga cesta preseka, se je do nedavnega imenovala Garganta del Diablo (Hudičev goltanec). A ko je bil Seinfeldin vojaški komandant v Sarmiento, jo je prekrstil v Gruta de la Virgen ter dal zgraditi tam majhno znamenje.

Že smo na sledi reke Senguer, mno-

go mostov, a malo vode, nato obala jezera Musters. Zavijemo v Sarmiento in tam v kampu kósimo. Vzdolž teče rokav (menda) Senguerja, odličen za kopanje.

Dobre pol ure južno od mesta se nahaja znani „bosque petrificado“. Zanimiv je ne samo iz geološkega vidika (proces okamenjenja pred 75 milijoni let, vulkanski pepel, erozija mehkejših snovi), ampak tudi iz geografskega, saj najdeš tako zanimive formacije kot malokje, npr. pokrajina čisto podobna lunini površini; spet druga se imenuje Cerros Colorados zaradi te barve, ki so poleg tega tako odrezani, da imaš kot na dlani geološke plasti: kot odprta knjiga. Okamenela debela prihajajo na dan zaradi erozije vulkanskih snovi. Obisk bi morali raztegniti vsaj na nekaj ur: celo ležišče obsega kar 80 km², a mi smo morali bolj na hitro opraviti. Približno idejo si pa le ustvariš o pojavu: kaj vse se je dogajalo na tem mestu v teku milijonov let. Gozdovi so bili tropski, torej bujne rasti. Zdaj je puščava!

Ko smo zavozili v Comodoro Rivadavia, je sonce pravkar zašlo, zahod pa je še ves gorel v zlati svetlobi. Iz morja je vstajala polna luna. Tu smo zavili proti jugu — ob morski obali — in čez

taboriščnem življenju v Peggetzu se je pridružil drugim begunskim študentom v Gradcu. Razmere so bile bedne; šele konec leta 1948 so se preselili v begunsko taborišče v Hochsteingasse. Razvilo se je živahno kulturno delovanje. Lep del študentov je uspešno študiral. Potokar se je tu v svojem življenju največ ukvarjal s pisanjem.

Toda njegova notranjost je bila bolna. Pibernik pripominja: „Morda je bil Potokar že po naravi nagnjen v depresivnost, zdaj pa so hodila za njim vojna in povojna doživetja, ljubljanski zapor in proces, italijanska konfinacija, zaseda in zajetje pri Pijavi Gorici, umik čez Ljubelj, nasilna vrnitev čez Pliberk, strahote v uničevalnem taborišču v Slovenj Gradcu, tveganost pobega in vračanja v neznano, pa status odvečnega begunca, depejevstvo. In negotova prihodnost. Pestilo ga je domotožje.“ (334). Sam je 15. januarja 1949 Zdenki Škof pisal iz Kanade (Beamsville): „V Gradcu sem poldrugo leto poležaval v mislih na samomor.“

Bil je med prvimi graškimi študenti, ki se je odpravil od ondod (5. julija 1948). Izbral si je Kanado. Nikjer se ni mogel ustaliti. Prehajal je iz Kanade v Združene države, se preživljal z ročnim delom, študiral na univerzi, sodeloval pri emigrantskem kulturnem delu v Clevelandu, Kanadi, nekoliko tudi v Londonu, Buenos Airesu. Leta 1955 se je odpravil v neznano na kanadski severozahod, služil na majhnih železniških postajah; v Blue River je prebil osem samotarskih let. Jeseni leta 1963 se je nastanil v Vancouvru z mislijo na učiteljski poklic. Na pustno soboto 28. marca 1965 se je udeležil zabave, potem pa se v svojem stanovanju na postelji ustrelil. Pokopali so ga kot mestnega režeža.

Žrtev izgnanstva, žrtev sovražnikov domovine. Daritev za Slovenijo, za njen obstanek, za njeno vstajenje.

Tako sodi Ludvetov prijatelj Božidar Kramolc (30. julija 1993): „Puško so Ludvetu Potokarju vsilili v roke revolucionarni Neslovenci, kot so jo tisočem drugih, da so dobili *raison d'être* in s tem zgodovinsko popačeno opravičilo streljanja nazaj v sovražnika, ki so ga ustvarili s peklenko-sadistično logiko — samil! (...) Uničenja domobranske vojske Ludve ni nikoli prebolel.“

Dr. Jože Velikonja (7. februarja 1994): „Če hočemo govoriti o žrtvah vojne, bi res morali odpreti poglavje, ki je še veliko bolj tragično kot masovne eksekucije v

Dalje na strani 55

eno uro prišli na cilj: Caleta Olivia. Za naša „gospoda“ tako kot če bi prišla domov. Ivan je bil dolga leta tu nastavljen, Dane je bil skoro sosed — iz Las Heras. Midva z ženo sva se kmalu počutila kot del družine. Ne samo, da sva bila gosta pri komunitarni mizi, ampak sva bila povabljena na godovno slavje in tudi na „asado“ naslednji dan na estanci-ji.

Za skok od Atlantika do Kordiljere je en dan kar prekratek. Posebno še, če imaš po poti opravke. Caleta, Cañadón Seco, Pico Truncado, Las Heras, do tu je šlo hitro. A v tem mestu ima Dane mnogo poznanih in tudi prijateljev. Seveda jih je bilo treba pozdraviti. Oglemdo si tudi farno cerkev, kjer je on mizaril in vodil

Rogu. V Sloveniji gledate tistih nekaj nas, ki smo preživeli in se nekako prebili. Tudi v Argentini. Zjokal bi se, ko sem hodil po Buenos Airesu, kjer si za zunan-jim zadovoljstvom kaj hitro odkril tragične usode."

Zorko Simčič (4. novembra 1994): „Ko gledam nazaj, vstaja pred menoj podoba resničnega besednega umetnika, občutljive pesniške narave, kateri je poleg samotne, poleg raznih „negativnih odzivov usode“ življenje dalo še poseben udarec. Nenapisan roman, ki se tragično konča (...) Tudi on je padel kot žrtev revolucije.“ France Pibernik (1995): „Neskončno gorje, ki so ga nosili v preobčutljivi notranjosti, jim ni dopustilo, da bi se človeško dvignili in stopili v novo življenje.“ (344).

Slovensko zgodovino pis-je ima v prof. Francetu Piberniku odličnega delavca, posebno zaslužnega za odkrivanje in raziskovanje „pobitih, pozabljenih, zamolčanih in prepovedanih“ pesnikov in pisateljev. Njegovo strokovno u-sposobljenost razvema lju-bezen ne le do resnice, tem-več tudi do teh ljubljencev in ljubiteljev lepote. Po Jutru po-zabljenih, po nadaljnjih pris-pevkih k pravi podobi F. Ba-lantiča, I. Hribovska, F. Kunst-lja je knjiga o Ludvetu Po-tokarju mogočen spomenik nesrečnemu pisatelju, obe-nem pa intelektualcu v izg-nanstvu sploh.

druga dela, poleg dušne paše, seveda.

Mimogrede pozdravimo tudi Jožeta Vodnika, ki je priznan in uspešen grad-benik. Zelo je ponosen na odlikovanje, ki ga je dobil v Španiji, lahko bi rekli, za poštenost v gradbeni stroki. *Nemo propheta in patria.*

Mesto Las Heras je znano po petro-lejskih ležiščih, enako kot Comodoro Rivadavia in vsa vmesna pokrajina. Nešteto črpalk je po tej planoti. „Chimangos“ jim pravijo (skobci): neutrud-no kimajo, dan za dnevno, nenehno se priklanjajo kot v pozdrav.

V mestu Pico Truncado smo šli po-zdravit župnika, ki je Poljak. Njegova španščina je pravilna, a izgovarjava je trda. No, tam doli izvem, da se Walesa - Walensa izgovarja Uauensa (ko tole pre-pisujem, je tu na obisku). Naselje Los Antiguos leži ob jezeru Buenos Aires in je čisto blizu meje. Čez mejo pa je Chile Chico, ob istem jezeru, a z drugačnim imenom. Na obeh straneh smo videli obdelana polja, nasade sadnega drevja, posebno češenj, nekaj goveje živine. Pol-jedelstvo povsem sloni na namakanju.

Na čilski strani je jezerska obala zelo pestra, začne se gorat svet, cesta je raz-gibana, edinstvene so nekatere razgled-ne točke: na jezero s snežnimi gorami v daljavi (po imenih jih ne poznamo); na hribe z grebeni in grapami, ki si sledijo v nedogled. Ob zelo razčlenjeni laguni z

otoki in polotoki se slikamo. Ob cesti so vznemirljivi prepadi. Proti severo-zaho-du nekje leži vulkan Hudson. Še vedno se vidi pepel, ki ga je nabruhal pred leti; pravzaprav je pesek; kar je bilo pepela, ga je že davno veter odnesel.

Z Jano sva prvokrat v Čilu. Moj površen vtis: da je njihova stran bolj skrbno obdelana kot naša.

Kaj bi bilo vredno zabeležiti z vožnje Caleta — Río Gallegos?

En cel dan skozi patagonsko planoto, ki jo že poznamo. Kljub puščavskemu svetu nas preseneča raznolikost pokrajine: za sabo puščamo lagune polne flamin-gov, tu pa tam trop gvanakov; ovac vidimo razmeroma malo, saj paše res ni dosti. Čeprav je tudi res, da je stapa malo bolj zelena, čim gremo bolj na jug. Ko se bližamo mestu San Julián, opazimo ležišče kaolina, na drugi strani čista bela laguna in tudi obala — od soli. Ko gremo po klancu proti hribom — tri samotne krtine — se menimo o Cerro Vanguardia, kjer so našli bogato zlato rudo. A je daleč od naše poti.

Reka Santa Cruz je neverjetno široka in ima mogočen tok, tako da je plovna globoko v notranjost. V bližini lepega mostu se samo odpočijemo in okrepča-mo. Vse je zeleno v dolini. Okrog nas dirjajo iskri konji, človek bi mislil, da so divji, a potem se je prikazal gavč, ki jih je lovil.

Gore v Bariločah

Dosti zgodaj pred nočjo prispemo v Río Gallegos, glavno mesto svetokriške province. Nastanimo se v salezijanski hiši, ki je sedež župnije, šole treh nivojev in delegata patagonske inšpektorije: torej Ivanov dom. Poleg zavoda stoletna cerkev, zdaj katedrala, na zunaj iz pločevine, znotraj lesena. Zgodovinski spomenik, ki govori o pionirskih časih!

Mesto je kar čedno, park je lepo urejen, ves v cveticah, negovana travica, lepo drevje, ulice so tlakovane, avenija Costanera parkizirana. Najbolj presenečena je bila Jana, ki je mesto videla pred osmimi leti. Takrat je bilo vse bolj golo, peščeno, zapuščeno: mesto Bogu za hrbtom! Zdaj ustvarja podobo naprednega mesta.

Dragi Andrej, vem da je zelo osnovno vse, kar pripovedujem; opisujem to, kar sem videl, moja dokumentacija je nekaj zemljevidov in Ivanovi komentarji. Vem, da je bilo tudi v slovenščini mnogo napisanega o Patagoniji. Naši gorniki so skrbno poročali o svojih podvigih, večinoma po bariloškem kronistu Vojku Arku. Tako smo bili na tekočem o uspehih pionirske „šume“, pozneje o

bratih Skvarča, končno o mlajši generaciji, prav do danes. Začeli so se obiski alpinistov iz matične Slovenije; tudi o njih smo dosti brali, verjetno tudi ti, Andrej. Svoj čas sem dobil v roke knjigo Patagonija, mislim, da je avtor Lenarčič. Opisuje naskok in osvojitve Cerro Torre.

Zato prosim, prijatelj, bodi dobrovoljen s tem pisanjem. Čeprav sem že mnogo bral o krajih, ki smo jih letos obiskali, je čisto nekaj drugega, ko na lastne oči odkrivam čudese, kot je pogorje Paine, ali strmim v pojav, kot je ledenik Perito Moreno. Noben opis ga ne more nadomestiti. Slikanje ga hipoma prestreže, da potem pomaga spominu. A dogajanje, kot se vidi in sliši ob ledeniku, je, kot vi pravite, enkratno in čisto neizrekljivo.

Eno celo dopoldne smo strmeli v ledeno gmoto, ki se spušča v jezero: čakali, ugibali, kje se bo odlomila stena, poslušali, kako notri poka, slutili, kako nevidno polzi navzdol. Ledena gora ob premikih stoka in ječji, pokanje je skoro nepretrgano, razpoke se nedvomno večajo. Kot bi s topom ustrelil, nastajajo nove razpoke, ledena stena se nagiba

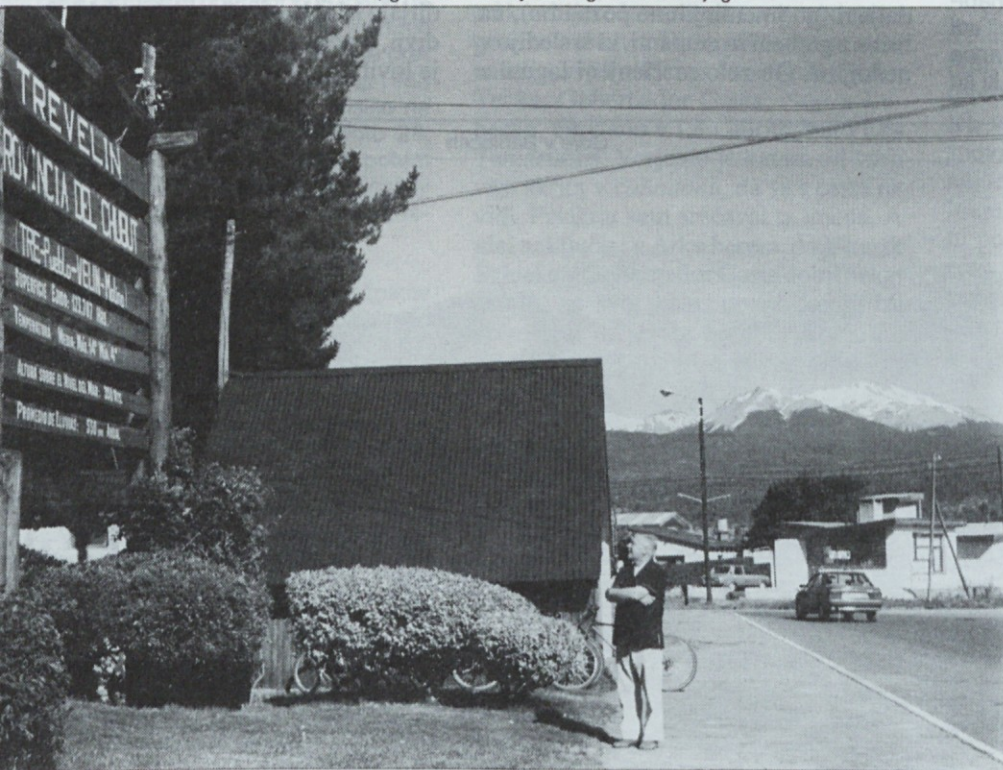
bolj in bolj nad jezersko gladino, voda jo spodjeda. Saj bo vsak čas zgrmela v prepad! Pa zagrmi daleč za ovinkom na desni strani ali na levi: čuje se trušč, voda brizgne proti nebu, potem prihajajo valovi po jezerski gladini. Ne vem, kakšen premer ima ledeni jezik v jezeru; na oko bi rekel, da več kot dva kilometra, morda kar tri. Torej ni mogoče zaobjeti vse čelne strani ledenika. Grmelo je v desnem rokavu, grmelo v rokavu Rico, pokalo neposredno pred nami. Manjši kosi so se stalno krušili: padajo v razpoke ali v vodo. Ko tak kos udari ob vodno gladino, poči kot strela, neverjetno močno. Po tem moreš soditi, da je stena res visoka; menda več kot šestdeset metrov.

Ravno, ko smo prišli in smo se spuščali po stopnicah proti ledeniku, smo zaslišali prvo grmenje. Prav pred nami, a precej od daleč, smo videli, kako se sesipa gora ledu. Zasula je kanal med ledenikom in kopnim bregom. Prav ta plaz je zasul tunnel, ki je nastal, ko se je pred nekaj dnevi voda prebila iz levega rokava v jezero. Turisti, ki so bili spodaj, so pravili, da se je do tistega trenutka voda še pretakala skozi tunnel. Torej smo

prisostvovali ponovni zaježitvi. Po kakih treh urah, ko sem bil jaz edini še spodaj, se je zamašek še se je sesedla sosedna stena, neposredno pred menoj, in še bolj blokirala kanal. Nastala sta dve jezera, ledenik jih je ponovno razdelil, Lago Rico in Lago Argentino. Ako bo za zaježitev držala, bo v rokavu voda naraščala, ker nima drugega izhoda, ne pa v jezeru samem, saj se izliva v reko Santa Cruz. Tako v nekaj letih nastane do 15 metrov razlike med eno in drugo gladino. Normalno se vsaka štiri leta voda prebije in izlije iz rokava v jezero: najprej izdolbe tunnel, nato zruši ledeni jez, kar je spektakel, ki nima para na našem planetu. Letos se je to zgodilo komaj nekaj dni pred našim prihodom, a ne v tako silni obliki, ker je bilo med jezeroma le pet metrov razlike. Nepredvideno se je voda prebila, ko nihče ni tega pričakoval. Ali se zemlja res preveč segreva?

(Se nadaljuje)

V Trevelinu, galeški koloniji na argentinskem jugu

Pojdite v življenje pogumno in pokončno!

METKA MIZERIT

Kako bežen je čas! Zdi se mi, da smo komaj dobro začeli pouk, pa je že konec leta in sklepna prireditev našega tečaja.

V letu obletnic smo. 50 let je poteklo, odkar so naši očetje odšli zdoma. Tako na hitro, skoraj brez slovesa. Bežali so. Pol stoletja je od tistih strašnih dogodkov, ko so bili slovenski domobranci izdani in pomorjeni. Preživeli begunci so se, po nekaj letih bivanja v taboriščih, razšli po vseh celinah sveta. Naši očetje so se ustavili tu, ob Srebrni reki, in si postavili dom. Tukaj smo sedaj mi doma.

V skrbi za svoj rod in slovensko besedo so naši učitelji, po zgledu svetniškega kandidata škofa Martina Slomška, ustanovili slovenske sobotne šole. Da slovenska beseda ne bi utihnila med mladino, so dr. Marko Kremžar in sodelavci začeli zbirati dijake na Srednješolskem tečaju, ki praznuje letos svoje 35. rojstno leto. Ali se zavedamo pomena te številke? Saj je starost naših abiturientov komaj polovica te dobe. Soboto za soboto je zvoonec klical k pouku. Šolske prostore so napolnjevali mladostni glasovi dijakov in resni glasovi profesorjev. 35 let so vam podobni fantje in dekleta hodili po istih poteh iz svojih domov na tečaj. Marsikateri vaših staršev se je učil iste predmete kot vi sedaj; prejemal iste nauke, bil deležen iste pozornosti. Skozi vsa ta leta gojimo na tečaju slovensko in božjo besedo, seznanjamo dijake s slovensko zemljo, njeno zgodovino, slovstvom, pesmijo, skratka z vsem, kar je srce in duša slovenskega naroda.

Obletnice nimajo pravega smisla, če nam ne nudijo neke priložnosti za presojo, da v knjigo dogodkov zapišemo: „Glej-te, vse to smo opravili iz ljubezni.“

Tudi vi, dragi dijaki, prihajate soboto za soboto, leto za letom na naš tečaj iz ljubezni. Morda se tega ne zavedate, pa je tako. Prihajate iz ljubezni do staršev, ker veste, da jim je drago, da se učite slovenskega jezika; prihajate iz ljubezni do sošolcev in prijateljev, ker ste jim dobrodošli in se tudi vi dobro počutite v njihovi družbi; iz ljubezni do profesor-

jev, ker čutite, da vam hočemo dobro; prihajate iz ljubezni do vsega, kar je slovenstvo in vam je kot dediščina očetov дано v last.

35 let so dijaki prihajali in odhajali; nekateri pred koncem, večinoma pa so vztrajali vseh pet let. Tudi profesorji so se menjavali. Dolga vrsta jih je bila, nekateri so danes že pokojni. Vsi so poučevali z veseljem, z zavzetostjo, veliko mero idealizma in neomajne zvestobe. Rada bi omenila msgr. Antona Oreharja, ki je od začetka tečaja pa do svoje smrti na tečaju poučeval verouk in pustil v vseh dijakih nepozabne spomine. Spominjam se ravnatelja Pavla Ranta, dr. Alojzija Starca in še in še...

Posebno sem danes srečna, da se v imenu nas vseh, dijakov, profesorjev in staršev, lahko zahvalim dr. Marku Kremžarju, ustanovitelju tečaja in rednemu profesorju vseh 35 let. Hvala za vaš pogum ob ustanovitvi tečaja, vašo pomoč, zgled, navdušenje, zvestobo in predvsem očetovsko ljubezen, s katero spremljate dijake in profesorje, sploh vse življenje na tečaju!

Danes odhaja nov roj abiturientov srednješolskega tečaja RAST XXIV.

Dragi petošolci! Prihodnje leto vas ne bo več na tečaju in vem, da vas bomo pogrešali. Radi vas imamo. Kaj naj vam povem v slovo, da bo spodbudno, pogumno in ne bo nadležno vaši žarni mladosti.

Božjo in slovensko besedo vam želim dati na pot in topel stisk roke vsem, ki ste odrasli našim šolskim klopem. Pojdite v življenje pogumno in pokončno! Bodite veseli in srečni! Bodite pa tudi odgovorni! Življenje ni praznik. Kar boste delali, delajte najbolje.

Pet let ste hodili na tečaj; bili ste si prijatelji. Te vezi so postale še tesnejše, ko ste potovali v Slovenijo in mesec dni preživeli skupaj. Ostanite si zvesti; srečujte se in si pomagajte!

Spominjajte se vedno, da le Bog daje smisel našemu življenju. V veselju in žalosti, pri uspehih in težavah iščite božje bližine in božjega prijateljstva! Ljubite svojo domovino Argentino, bodite pošteni in ponosni državljani! Ljubite tudi Slovenio, duhovna domovina nam je. Spomnite se večkrat srečnih dni, ki ste jih preživeli na zemlji očetov!

Ljubite svoje starše; dali so vam življenje. Bili so vam skrbni varuhi v nežnih otroških letih, bedijo nad vašo rosno mladostjo.

Tale hiša je naš skupen dom. Vračajte se vanj; ostanite živi člani naše skupnosti, te naše Slovenije v malem. Želimo vam dati na pot slovensko besedo. Ne zametujte je, gojite jo in spoštujte. Berite slovenske knjige, izpopolnjujte se. Slovenska beseda vam je danost.

Takole poje France Papež:

Besede

Vsaka resnična beseda ima srce...

Slovenske besede — dobili smo jih na vasi in v mestu, nabrali po poljih in ob potokih, kot rože.

Res, nekaj smo jih po mnogih letih izgubili

in so oveneale ali so jih spodrinile tuje, vendar so nam dali naši ljudje toliko na pot, da smo preskrbljeni do konca.

Slovenske osnovne šole

V LETU 1995

FRANCE VITRIH

Šola Jakoba Aljaža, Bariloče

16 učencev in v vrtcu 5 otrok.

Voditeljica: Marta Jerman; učiteljice: Alenka Arnšek, Veronika Grohar, Danica Mavrič, Anica Magister, Lija Kambič; petje: Lučka Jerman; pomožna učiteljica: Terezka Žužek; predsednica odbora staršev: Veronika Grohar.

Šola Franceta Balantiča, San Justo

88 učencev in v vrtcu 24.

Voditeljica: Angelca Klanšek; katehet: Anton Bidovec; učiteljice: Ivana Tekavec, Danica Malovrh, Bernarda Krajnik, Mirjam Oblak, Lučka Oblak, Pavlinka Zupanc; v vrtcu: Monika Zupanc, Nevenka Godec, Veronika Malovrh; petje: Anica Mehle, Marija Štrubelj, Marta Selan; splošna pomoč: Ivanka Puhek; predsednik odbora staršev: Lojze Modic.

Šola škofa Ireneja Barage, Slovenska vas

55 učencev in v vrtcu 6.

Voditeljica: Mirjam Goljevšček; kateheti: Jaka Barle, Franci Pavlič in Janez Petek; učiteljice: Elizabeta Grbec, Marta Čeč, Marija Urbanija, Lojzka Mehle, Olga Fink in Zlata Adamič; petje: Lojzka Mehle in Aleksander Barle; predsednica odbora staršev: Mari Rot.

Šola sv. Cirila in Metoda, Mendoza

33 učencev, v argentinski skupini 5 in v vrtcu 8.

Voditeljica: Lenčka Božnar; katehet: Janez Cukjati; učne moči: Vladko Žumer (vrtec); Maruška Štirn, Bibi Bajda; petje: Angelca Bajda.

Šola Janeza Evangelista Kreka, Tucumán

4 učenci.

Voditeljica: Jožejka Žakelj; učiteljici: Evica Draksler in Marta Žakelj.

Šola škofa Jegliča, Slovenska hiša

Tečaj slovenščine za neslovensko govoreče „ABC po slovensko“
19 učencev.

Voditeljica: Marjana Batagelj; učiteljice: Andrejka Dobovšek, Pavla Grbec, Nevenka Jelenc, Marjetka Mehle, Marjeta Stariha, Tatjana Stariha; za odbor staršev: Irena Rosón.

Šola Franceta Prešerna, Castelar

63 učencev in 17 v vrtcu.

Voditeljica: Mija Markež; katehet: prof. France Bergant; učiteljice: Irenka, Sonja in Helena Žarnik, Veronika Vivot, Monika Kenda, Nadica Grohar; petje: Mojca Jelenc; predsednica odbora staršev: Metka Kopač.

Šola škofa Gregorija Rožmana, San Martín

52 učencev in 17 v vrtcu.

Voditeljica: Katica Dimnik; katehet: France Šenk; učiteljice: Danica Petkovšek, Andreja Malovrh, Marta Škulj, Regina Leber, Irena Peršuh, Angelca Podržaj, Saša Golob; petje: Lučka Kastelic; med letom nadomeščata: Gabrijela Marolt in Vera Podržaj; predsednik odbora staršev: Gabrijel Marolt.

Šola Antona Martina Slomška, Ramos Mejía

53 učencev in v vrtcu 22.

117 rednih dijakov in 2 dopisni dijakinji; v 1. letniku 22 dijakov; v 2. 28; v 3. 15; v 4. 20; v 5. 32.

Ravnateljica: prof. Metka Mizerit; profesorski zbor: Milena Ahčin, Frido Beznik, Franci Cukjati, Luka Debevec, prof. Neda Dolenc, lic. Rok Fink, Štefan

Veselo pozdravljene

TONE KUNTNER

*Veselo pozdravljene, Lepe Vide!
Veselo pozdravljene, ki ste prišle
izza daljnega morja,
s Srebrne reke,
za hrepenenjem!
Vrle učiteljice dvojine,
slovenske ljubezni,
zvestobe in upanja.*

*Veselo pozdravljene v naši zimi,
ki ni več zima,
v naši noči,
ki ni več noč,
v naših nebesih pod Triglavom,
ki ste jih z nami v resničnost priklicale
v svoji dolgi nesrečni odsotnosti
in s svojim veselim prihodom.*

(Slovenskim učiteljicam iz zdomstva
na obisku domovine)

Voditeljica: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učili: Gabrijela in Kristina Malovrh, Saša Omahna, Marjana Rezelj, Helena Rode, Alenka Poznič, Marjeta Vombergar, Marjan Lobo da ml.; petje: Olgi Urbančič in Marce Brula v vrtcu; telovadba: Matjaž Omahna in Karla Jakoš; predsednica odbora staršev: Ančica Levstek.

Šola Josipa Jurčiča v Carapachayu

23 učencev in 8 v vrtcu.

Voditeljica: Metka Slabe; katehet: France Cukjati; učiteljice: Ani Resnik, Helena Skarlovnik, Helena Žnidar, Anja Klemen, Marija Slabe; petje: Ani Klemen in Helena Žnidar; inštrumentisti: Monika Dobovšek; predsednik odbora staršev: Franci Žnidar.

Srednješolski tečaj

RAVN. MARKA BAJUKA V SLOVENSKI HIŠI
V BUENOS AIRESU.

Godec, dr. Marko Kremžar, Marjan Lobo, prof. Alenka Magister, Jože Škerbec, dr. Alojzij Kukovica, arh. Jure Vombergar, lic. Terezka Žnidar; tajnica: Alenka Poznič; nova ravnateljica za leto 1996: prof. Neda Dolenc.

Krsti, poroke in smrti

v slovenski skupnosti v Argentini v letu 1995

(Po „Oznanilu“)

Krščeni so bili: Andrej Podržaj Hribar, Aleksander Jakoš Malovrh, Tomaž Cuny Žnidar, Erika Mežnar Štefe, Pavle Marzullo Rot, Marija Cecilija Peršuh Rezelj, Tomaž Martin Erjavec Urbančič, Danijel Pregelj Grabnar, Marija Belén Brandán Korošec, Friderik Rezelj Mežnar, Ivo Smrdelj Loboda, Viktorija Bobrik Žitnik, Ljudmila Mavrič Jerovšek, Peter Malovrh Podržaj, Anika Urbančič Zupanc, Gabrijela Cecilija Oblak Loboda, Erika Romina Correa Galjot, Zofija Fabijančič Palito, Rocío Agustina Fenley Aljančič, Adrijana Kjuder Mehle, Nikolaj Selan Smole, Matjaž Rožanec Kremžar, Damijan Frančišek Kociman Dolenc, Martin Matjaž Rezelj Šušteršič, Marija Klara Kočar Roveda, Tomaž Ivan Maček Kočar, Javier Vázquez Klemenc, Peter Damijan Rezelj Rován, Ljudmila Marija Golob Križ, Zofija Drajzibner Golob, Aleksandra Štefanija Luna Praprotnik, Martina Laura Miklič Pérez, Camila Benavidez Trpin, Gerónimo Miguel Comba Trpin, Federico Velázquez Trpin, Cecilija Urbančič Zupanc, Melani Žitnik Burja, Tomaž Miha Koželnik Torres, Katarina Marija Javoršek Mehle, Marko Andrej Marolt Antonelli, Marija Cecilija Loboda Urbančič, Danijela Karen Gelb Zarnik, Zofija Bokalič Smole, Matjaž Jože Groznik Kržišnik, Sebastijan Rubio Groznik, Anja Marija Urbančič Moreschi, Zofija Neža Novak Selan, Maksimilijan Trpin Skvarča, Klara Marija Šmalc Hribar, Marija Zofija Melo Pucko, Marko Medvešček Leber, Cristian Andrej Jan Vodnik, Saša Nikolaj Horvat Bonicalzi, Ivan Aleksander Miklavc Ferreyra, Katja Malovrh Čop, Igor Luka Malovrh Pérez, Magdalena Rode Kremžar, Tomaž Lenarčič Dobovšek, Nadja Mihaela Mavrič Petkovšek, Tomaž Pleško Rugo, Pavel Matija Pérez Torre Bavec, Katja Marija Kavčič Miklavc, Martin Aleksander Žagar Gerkman, Lucija Gabrijela Jeretina Rant, Valerija Sabina Gaser Rant, Inés Rocío Vitrih Moore, Marija Natalija Urbančič Rant, Karolina Lucija Gianelli Eiletz.

Poročili so se: Pavel Brula in Andrea Quadri, Jože Groznik in Claudia Oliva, Kristina Grošelj in Gustavo Domínguez, Ivan Niko Korošec in Lilian Trejo Gendecher, Marko Tomazin in Mónica Morales (ZDA), Tone Šušteršič in Nerina Tomada, Franci Šturm in Marja Daniela Toribio, Jani Marcel Kočar in Griselda A. Cardozo, Pavel Nemanič in Victoria Menegus, Marko Aleksander Čeč in Lucijana Veronika Šervin, Janez M. Petkovšek in Ana Marija Štefe, Monika L. Bergant in Carlos Hernán Rivas, Janez Filipič in Silvija Lovšin, Martina L. Andrejak in Adrián P. Cersósimo, dr. Boris Štrfček in prof. Andrejka Vombergar, Franc Jarc in Mojca Oberžan, Vanek Ahčin in Ana Marija Pasquale, Franc Rozman in Aleksandra Mugerli, inž. Peter Avguštin in Veronika Sparhakl, Tone Mokorel in Irenka Fajdiga, Pavla Petek in Gabrijel Zupanc, Marko F. Corn in Ana Marija Levstek, Gabrijel Petkovšek in dr. Monika Pergar.

Umrli so: Tone Gale, Stanko Novak, F. Gorjup, Alojzij Jurajevčič, Tone Cerar, Pavla Campa roj. Javornik, Oskar Luznik,

Anton Burger, Marija Godnjavec Cuesta, Matjaž Vombergar (3 mesece), Marija Gabrejna, Vincencij Bokalič, Matevž Dolenc, Marica Črnugelj roj. Mole, Lojze Boltar, Rudolf Ribnikar, Alice Fajdiga, France Rus, Ana Božnar roj. Osredkar, Ina Bajuk, Katarina Bajuk roj. Petrič Antonija Žnidaršič, Roman Pavlovčič Milan Širca, Kristina Špacal, Polde Novak, Lina Maticič roj. Frančič, Ana Pelan, Ignacij Mežnar (2 leti), Lojze Sterle, Franc Klemenc, Janez Kokalj, Pepca Trček, Metka Žerovnik, Ivan Gelb, Ivanka Vidmar Laharnar, Marica Nabergoj, Andrej Bodner, Rosalija Batagelj, p. Gabrijel Arko OFM, Anton Jakše, Lojzka Urbančič, Dušan Lenščak, Franc Majcenovič, Cilka Beznik, Anton Nose (v Sloveniji), France Pergar, Zora Žgavec, dr. France Luskar, Jože Tušek, Rozina Prosen, Boris Kromar, Stanke Mehle, Dušan Dimnik, Anton Pustavrh, Pavla Kiren, Maks Osojnik, Marija Čuk roj. Mendoza, inž. Leon Pitterle, Mateo Zeferin, Ana Klemenčič por. Rupnik, Francka Rupnik por. Oberžan, Francka Tomažević, Tone Skubic, Lojzka Semolič, Rubén Cuny, Marjanca Cuny Žnidar, Jaka Demšar, Marija Tršan roj. Ocep, dr. Anton Šimenc, France Klemen, Albin Opresnik, Lojze Urbančič, Frančiška Hren, Štefan Kavčič ml., Franc Simčič, Ivan Primon, Jože Vidmar, Karel Žigart, Marija Vehovec.

10. decembra 1995 je bila krščena VALERIJA SABINA GASER, hči inž. Marka in prof. Ane Marije roj. Rant.

Kunčičeva šola v San Luisu

2. učenca; voditeljica; Jožica Zupanc,
petje: Andrejka Zupanc.

Duhovni svetnik Vinko Zaletel

upokojeni župnik v Vogrčah

je v torek, 12. decembra 1995, v domu šolskih sester v Pliberku končal svoje romarsko potovanje in se preselil v raj, po katerem je tako globoko hrepenel.

Rodil se je 20. julija 1912 v Št. Vidu nad Ljubljano, kjer je maturiral na tamkajšnji škofijski gimnaziji. V duhovnika je bil posvečen 5. junija 1936 v Ljubljani.

Najprej je deloval kot kaplan v Trziču, nato v Trnovem v Ljubljani. Od leta 1945 je bil kot begunec pred partizani na Koroškem pomočnik narodnega delegata za begunce in hkrati dušni pastir v Škocijanu in Šmihelu, nato v Št. Jakobu in v Celovcu; nekaj časa tudi na Golšovem, v Št. Janžu in v Šmiklavžu.

Od leta 1957 do leta 1994 je vodil župnijo Vogrče, vmes pa tudi še nekaj časa soupravljal Zvabek.

A poleg dušnega pastirstva je bil pokojni župnik velik prosvetar: režiser in predavatelj, avtor treh potopisnih knjig o svojih obiskih misijonarjev in rojakov po svetu. Za slovenski radio in druga občila je pripravil mnogo prispevkov. Rojake v Argentini nas je obiskal trikrat. Zelo dobro se je počutil med nami.

Bil je velik dobrotnik Mohorjeve, tinskega doma in misijonov. Evangelij je oznanjal z živahno besedo, še bolj pa s svojim življenjem.

Svoja zadnja leta je doživljal v mraku in temi svojih ugaslih oči. A tudi to hudo preizkušnjo je sprejel voljno in vdano v Božjo voljo.

V senci svoje osebne Kalvarije je dozoreval kot vstajenjsko seme za večno življenje v Njem, kateremu je služil z veseljem in nedeljenim srcem.

Ležal je na mrtvaškem odru v farni cerkvi v Vogrčah, kjer se je 14. decembra ob 14. uri začela pogrebna slovesnost.

Vsako leto nam je za božič pisal dolga, razmnožena pisma. Tudi v zadnjem adventu ga je pripravil in dejal takole:

Tokrat Vam res ne morem več sam pisati. Pomagati mi morajo drugi, da Vam tako posredujem voščilo za advent. Naj bi bil ta čas čim lepši, čim mirnejši v zbranositi in molitvi, v pričakovanju božičnih praznikov. Božič sam pa naj razliva svojo luč in svoj zveličavni sij na Vas vse, na vse moje znanke in prijatelje po svetu, in vseh

celinah, ki sem jih smel prepotovati.

Meni so ugasnile oči, pešajo mi tudi druge moči, a srce mi še vedno bije in z vsakim utripom slavim Boga, ki me je poklical za duhovnika in ki mi je dal možnosti, da sem mogel vendarle marsikomu v

življenju pomagati ali ga razveseliti.

Kogar pa sem razočaral ali užalil, naj mi iz srca odpusti, kakor tudi jaz vsem odpuščam.

Verjetno se ne bomo več videli na tem svetu, a srečali se bomo v nebeškem siju, tam, kjer bom tudi jaz spet videl in srečal vse svoje drage sorodnike, prijatelje in znanke.

Obhajajte božične praznike vsak s svojimi dragimi. Jaz jih bom v svoji bolniški sobi! Ne bodo mi peli angeli z višav, a deležen sem in bom vestne oskrbe šolskih sester v tem domu, od koder Vam pošiljam pozdrave in tudi že vse dobre želje za leto 1996. Naj bi ga dočakali in doživeli v miru in naj bi zavladal trajen mir tudi v Bosni, v Rusiji, v Afriki, na Bližnjem Vzhodu, vsepovsod na svetu, kjer ljudje hrepene po iskrenem bratstvu med vsemi narodi.

Pozdravljam Vas z zahvalo za vsak Vaš spomin, za Vaše pozdrave in molitve, za Vaša pisma in drugo pošto.

Ostanimo povezani v Njem, ki je Alfa in Omega, začetek in konec naših dni in noči, naše osebne zgodovine in zgodovine vseh vekov.

On, betlehemeski otrok in kralj sveta, naj nas vse blagoslavlja s svojim mirom!

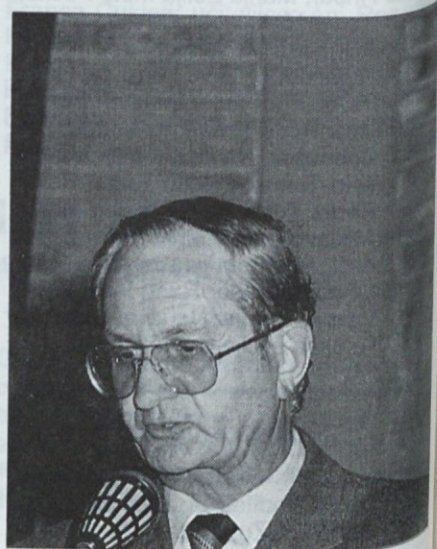
Pozdravljam Vas z vsemi dobrimi željami in voščilom za blagoslovljen božič 1995 in srečno novo leto 1996.

Dragega duhovnika Vinka bomo Slovenci v Argentini ohranili v najlepšem spominu in ga vključevali v naše molitve.

Marist

Stanko Lozar

2. januarja je umrl v San Rafaelu, Mendoza, redovni brat Stanko Lozar. Rojen je bil 10. novembra 1925 v Skriljah, župnija Kamnje v koprski škofiji. Po ljudski šoli je študiral pri maristih v Turinu in nato vstopil v njihov red, ki se posveča vzgoji mladine. V Argentino je prišel leta 1947 in kot profesor biologije deloval v vzgojnih zavodih maristov v Córdobi, Mendozji, Pilarju, Buenos Airesu in drugod, nazadnje kot ravnatelj v San Rafaelu. Za pogreb so ga prepeljali v Luján, kjer je bil pokopan v redovni grobnici 3. januarja. V Argentini delujeta tudi njegova redovniška sobrata Zvonko Bratina, njegov bratranec, in Zdravko Kravos. Koprski škof msgr. Metod Pirih izraža globoko sožalje redovni skupnosti, sorodnikom in prijateljem.

Dr. Bogumil Remec DJ

V jezuitski rezidenci v Ljubljani-Dravljje je 10. januarja letos v 68. letu mašništva umrl p. dr. Bogumil Remec DJ. Njegova življenjska pot je bila: Rojen 15. januarja 1905 v Kranju kot sin gimnazijskega profesorja, je po bo-

goslovnih študijih v Ljubljani daroval novo mašo 2. julija 1928 (v Marijanski kapeli). Kot škofijski duhovnik je bil eno leto prefekt v Škofiovih zavodih v Št. Vidu in nato stopil v jezuitski red, v katerem je ostal do svoje smrti, to je skupno 67 let.

Po dolgoletnih redovnih študijih v inozemstvu, kjer je dosegel dva doktora, se je v domači rezidenci posvetil predvsem apostolatu kot ljudski misijonar, vodstvu Marijine kongregacije (nekatero članice tedanje dekliške MK pri Sv. Jožefu žive danes v Buenos Airesu in se spominjajo pokojnega voditelja z velikim spoštovanjem), in bil sodruknik pri verskih časopisih.

Vodstvo Družbe ga je leta 1942 poslalo na Hrvaško, kjer je poučeval filozofijo in dogmatiko na jezuitski univerzi v Sarajevu in Zagrebu.

Leta 1952 je prevzel mesto župnika v Borovici, visoki planoti nad Sarajevom, kjer je imel stalne boje s krajevno OZNO. Ta ga je po treh letih župnikovanja aretirala in brez sojenja zaprla za poldrugo

leto v Varešu in Zenici pri Sarajevu. „Mi Vas ne moremo pustiti v Borovici, ker nam kvarite ljudi,“ je bila edina krivda. Zanimivi so njegovi zapisi, kako je kot duhovnik doživljal ječo.

Ko se je vrnil iz zapora, je prevzel mesto župnika v Kosovski Mitrovici v Makedoniji, kjer je ostal 9 let. V tem času je bil tudi škofijski konzultor in predsednik cerkvenega sodišča v Skopju. Po Mitrovici je bil še 6 let gimnazijski profesor v Dubrovniku.

Ko se je leta 1969 vrnil v Slovenijo, je bil pastoralni delavec v Borovnici in 8 let v Mariboru. Obenem je pastoralno deloval tudi po raznih ženskih samostanih in velikokrat na Sv. Višarjah.

V zadnjih letih se je lotil urejevanja samostanskega arhiva.

Glavni njegov življenjski cilj je bil apostolat, kateremu se je posvetil z vsem srcem, naravnano povsem v božjo voljo in vestno izpolnjevanje redovniških obljub, zlasti v absolutni pokorščini. Zadnja leta je zlasti poudarjal svojo pripravljenost na dokončen odpoklic Najvišjega. Tega je doživel 5 dni pred svojim 91. letom.

V Argentini zapuščala sestri go. Vero Remec Debeljak in go. Vlado Remec ter nečake in pranečake.

Pristavski mešani zbor poje pri sv. maši za božič 1995

Pisali so nam

Dhaka, 18. decembra 1995

Dragi g. Jože Škerbec!

Močno se mi zdi, da sva se srečala za hip, morda na Brezjah, morda kje v Škofovih zavodih ob priliki proslav v juniju in juliju, ko je prišla močna skupina argentinskih Slovencev v domovino.

Če se pa motim, pa oprostite osemdesetletniku.

Ta teden pošiljam zadnja voščila po svetu mojim prijateljem in dobrotnikom in DUHOVNO ŽIVLJENJE je moj velik dobrotnik. Za to se Vam iz srca zahvaljujem za pošiljanje tako lepe in po moji

duši in srcu usmerjene revije, ki me obvešča o edini Sloveniji, ki se je ohranila do 1991, ko je matična spet zadihala svobodno.

Obenem prav srečno in vse blagoslovljeno za Božič in Novo leto reviji, posebno pa Vam in mnogim prijateljem, s katerimi sem delil usodo zdomstva pod Južnim križem.

Bog z Vami in s prošnjo molitvijo, da nadaljujete,

Vam mnogo zdravja in moči vošči

Jože Cukale DJ
iz Bangladesha

i predstavnik slovenske vlade v Argentini, Božidar Fink
a Slovenskem dnevu prejel zahvalo zunanjega ministra
za opravljeno delo

Iz naše KRONIKE

Spominske plošče ob 50-letnici pomora domobrancev in našega prisilnega zdomstva so na pobudo društva Zedinjena Slovenija odkrili po vseh naših krajevnih domovih.

Posvetitev mladine Brezmadežni je bila pri mladinski maši v cerkvi Marije Pomagaj v nedeljo 10. decembra; o Mariji, vzornici tudi za današnjo mladino, sta po maši spregovorila prof. Tine Vivod in prof. Marjana Hribar Vivod.

„Miklavž prihaja“, spevoigro dr. Jerka Gržinčiča, je 9. in 10. decembra postavil na oder Našega doma Mladinski zbor iz San Justa ob svoji 25-letnici v režiji Frida Beznika, s pevovodkinjo Andrejko Selan Vombergar in ob klavirski spremljavi prof. Ivana Vombergarja ter sceno Toneta Oblaka; Miklavža je pel Marcel Brula, Luciferja Pavel Brula, sv. Petra je zaigral Boštjan Modic, Gerarda Franci Grilj, Krišpina Marjan Indihar, Kerubinčka in Sera finčka Nevenka Godec in Karla Skvarča, druge angele soliste Monika in Pavlinka Zupanc in Lučka Oblak, Škratulina in Kosma-

tina Marta Selan in Patricija Grilj, druge parklje soliste Andrej Grilj, Andrej Mehle in Klavdij Selan; ples angelčkov je naučila Mirjam Mehle Javoršek, ples parkljev Jure Urbančič; obleke sta zasnovali Danica Malovrh in Mirjam Oblak, za osvetljavo in ozvočenje pa je skrbel Pavle Erjavec.

Na prireditvi „Slovenija, od pampe do sončne strani Alp“ je folklorna skupina Pristava ponovila celoten program s turneje po Sloveniji v soboto 9. decembra na Slovenski pristavi.

II. srečanje učiteljstva ljudske in srednje šole je bilo 16. decembra v Slovenski hiši.

Poldnevne duhovne vaje (od 7. do 13. ure) je pod vodstvom dr. Lojzeta Kukovice opravilo v nedeljo 17. decembra 57 moških v Slovenski hiši.

Prof. Matjaž Puc je v nedeljo 17. decembra predaval o ekologiji v Slovenskem domu v Carapachayu.

Božičnica, ki sta jo pripravila Zveza slovenskih mater in žena ter Vincencijeva konferenca, je bila v soboto, 16. decembra, v Slovenski hiši z

mašo, koncertom in programom v dvorani; med mašo in na koncertu sta pela pevka skupina s Pristave (Anka Gaser) in šolarji Prešernove šole (Mojca Jelenc).

Božični koncert je priredil Mladinski zbor San Justo ob svoji 25-letnici v župnijski cerkvi sv. Janeza Bosca v San Isidro 21. decembra.

Na informativnem sestanku Slovenskih krščanskih demokratov so 22. decembra govorili v Slovenski hiši dr. Marko Kremžar, prof.

Tine Vivod in inž. Jernej Dobovšek.

Prof. dr. Anton Stres je pod okriljem Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, ki ga vodi univ. prof. dr. Andrej Fink, predaval 23. decembra v Slovenski hiši o Sloveniji v prehodnem obdobju.

Polnočnica v cerkvi Marije Pomagaj je na sveti večer zbrala rojake, ki so napolnili cerkev Marije Pomagaj in dvorišče Slovenske hiše; z delegatom Jožetom Škerbcem

sta somaševala župnik Tone Bidovec in prof. France Bergant; mašni napovedovalec je bil Štefan Godec, berili sta brala Veronika Vivod, predsednica mladinskih organizacij, in Marjan Loboda, predsednik ZS; med mašo je pel mladinski zbor San Justo pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar ob orgljanju prof. Ivan Vombergarja. Na božični dan so bile slovenske maše po vseh naših verskih središčih množično obiskane, mladina in ZSMŽ pa sta pripravili tudi

božična srečanja.

Šolska kolonija: 26. decembra je odšla iz Slovenske hiše v skupnem avtobusu v Počitniški dom dr. Rudolfa Hanželiča v kordovske hribe 31 šolarjev; spremljali so jih Marija Slabe, duhovnik France Bergant, Karla Jakoš, Helena Zarnik, Marjan, Kristjan in Tone Vivod.

Silvestrovanje je bilo v Našem domu v San Justu, v Slovenskem domu v San Martinu in na Slovenski pristavi v Castelarju.

KRIŽANKA ŠT. 1

1	2	3	4		5	6	7	8	9	10
11				12		13				
14						15				
16					17			18		
					19		20		21	
22	23	24		25				26		
		27		28			29		30	31
32						33		34		
35				36						

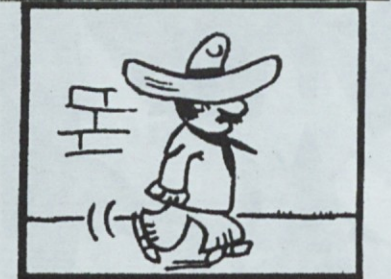
VODORAVNO: 1. Predstava nekega dela. 5. Trgovski del časopisa. 11. Besedilo v verzih. 13. Mehanična naprava, ki uboga človekova povelja. 14. Borišče v cirkusu. 15. Grška boginja, Zevsova hčerka. 16. Močim, napajam s tekočino. 18. Zdravilo. 19. Tečaj (magnetni, zemeljski...). 21. Kazalni zaimek. 22. Prva žena. 25. Spojen, združen. 27. Skupina osmih pevcev. 29. Orodje za košnjo. 32. Krstno ime skladatelja Dvoržaka. 34. Tresdenje zraka, ki ga zaznavamo s slušnim organom. 35. Prevlaka železa na vlažnem zraku. 36. Hunski kralj.

NAVPIČNO: 1. Pričakanje dobrega. 2. Priznavanje božanstva. 3. Glavni števnik. 4. Moderno plačilno sredstvo. 6. Zdrobljeno kamenje za utrjevanje cest in podobno. 7. Abrahamov nečak. 8. Drugi Adamov sin. 9. Lirska pesniška oblika. 10. Odisejeva domovina. 12. Rdeča poljska roža, seme služi za pripravo opija (nezrelo seme!). 17. Ješčnost, želja po jedi. 20. Brezbarvna svetlikajoča se prevleka. 23. Eden od petih človekovih čutov. 24. Uradna spisa. 25. Žila dovodnica v srce. 26. Grafično znamenje za ton. 28. Kazalni zaimek. 30. Oblika pomožnega glagola. 31. Ime matere Device Marije. 32. Površinska mera. 33. Nikalni pomožni glagol.

Sv. Anton in sv. Krišpin iz operete „Miklavž prihaja“ v Našem domu San Justo

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Pri nas se veter obrača po plašču.
- Sinovi komunistov nočejo prevzeti nase grehov svojih očetov, še vedno pa stanujejo v njihovih vilah.
- Novopečeni demokrat je preživel petnajst let kot ilegalac v komunistični stranki.
- Kam smo prišli! Komunisti tekmujejo s socialisti, kateri bodo prej prišli v kapitalistično Evropo.
- Tisti, ki so nas odpeljali iz Evrope, nam danes obljublajo, da nas bodo pripeljali nazaj v Evropo.
- Partija ima monopol nad demonopolizacijo partije.
- Partija sestopa navkreber.
- Norost je v umetnosti pozitivna, v gospodarstvu pa usodna lastnost.
- Naša policija lovi velike ribe in morske pse z mrežo za metulje.

malo za šalo

Po receptu - „Kako, da si tako hitro ozdravel, Tine?“

„Natanko sem se držal navodila na steklenički.“

„Tako je prav. Kaj pa je pisalo?“

„Steklenička mora biti zmeraj zaprta.“

*

V nebesa - „Gotovo bom prišel v nebesa,“

se pohvali Gregor. „Šel bom k nebeškim vratom in jih odprl, zaprl, odprl, zaprl. Tedaj bo prišel sveti Peter in bo zavpil: ‚Ven ali noter!‘ In jaz bom šel noter.“

*

Napačno vprašanje - „Nekaj bi vas rad vprašal,“ pravi dvomljivec duhovniku.

„Kako bom v nebesih oblekel srajco čez krila?“

Duhovnik: „Napačno vprašanje! Vaš problem bo, kako pokriti klobuk čez vaše rožičke.“

KJE JE KAJ

Deset let hvaležnega spomina - Marko Kremžar	33
Slovenija v prehodnem obdobju - Anton Stres	34
Vernost na Slovenskem - Božidar Fink	37
Lastovka, ki je priletela v zimo - Marko Kremžar	37
Spominske plošče	40
Svečnica - Zdenka Serajnik	41
Gospodovo darovanje - Svečnica - Sv. Jožef, mož Device Marije - God in blagoslov Sv. Blaža - Gospodovo oznanjenje	41
Sv. Jožef - Ireneja Rabič	42
Pepelnična sreda in pepeljenje - Postni čas	42
Pepelnica - Zdenka Serajnik	42
Cvetna nedelja	43
Jezus pred pretorijem - Wilhelm Hünermann	43
Beethonove maše - Edo Škulj	45
Marija, vzornica današnji mladini - Marjana Hribar Vivod - Tine Vivod	46

Peter bo obiskal slovenske kraje - Peter Kvaternik	47
Pred obiskom svetega očeta - Božidar Fink	49
Ob Prešernovem dnevu - Alojz Rebula	51
Pogovor z dr. Helgo Glušič - Jože Škerbec	52
Ludve Potokar: Onstran samote - Alojzij Geržinič	53
Po Patagoniji (2) - Vinko Rode	54
Pojdite v življenje pogumno in pokončno! - Metka Mizerit	57
Slovenske osnovne šole v letu 1995 - France Vitrih	58
Veselo pozdravljene - Tone Kuntner	58
Krsti, poroke in smrti v slovenski skupnosti v letu 1995	59
Duhovni svetnik Vinko Zaletel	60
Marist Stanko Lozar - umrl	60
Dr. Bogumil Remec DJ - umrl	61
Križanka	81
Pisali so nam	62
Iz naše kronike	62

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877
Stavljenje, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires, Argentina
Telefax: (54-1) 307-1044

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1996: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Slovenija je res lepa dežela! Skupina abiturientk Rasti XXIV, ki je lani prvič v življenju uživala njene lepote, v Rovtah. **Spodaj:** BARILOČE. Jezero Gutiérrez in Cerro Catedral. Fotografijo objavljamo kot ilustracijo k potopisu pod naslovom PATAGONIJA, ki smo ga začeli objavljati v januarski številki naše revije.

Velemešto Buenos Aires posveća cesto Republikli Sloveniji. Torek, 14. novembra 1995.
Zgoraj: Predsednik ZS Marjan Loboda med govorum. - **Spodaj:** Krajevni župnik Eduardo Trabuco med obredom blagoslovitve ceste. Foto: Marko Vombrcgat

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: José Skerbec
 Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires - Argentina